

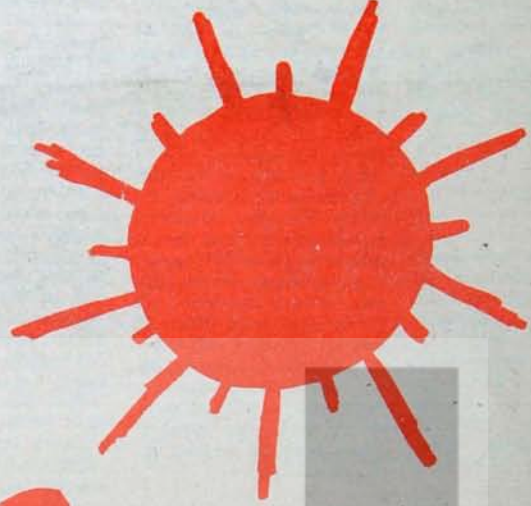
BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜS

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAYI: 197

16 OCAK 1979 FİYATI: 7,5 LİRA

BUNALIMDAN ÇIKIŞ YOLU

"Demokratikleşme için
plan 1978-1982"

TUZAĞA DÜŞMEMEK İÇİN

YÜRÜYÜŞ

Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullar uzun süredir "bunalım" sözcüğüyle ifade ediliyor. Bu deyim tek tek ekonomik, toplumsal, kültürel, ideolojik, politik vb. alanlar için kullanıldığı gibi, bütün bu alanları kapsayacak biçimde ülkedeki genel durumu anlatmak için de kullanılıyor. Sözü edilen "bunalım" durumundan çıkışın nasıl ve ne yönde olabileceği konusunda da çok şey söylenip yazılıyor.

Ülkemizde "bunalım" sözcüğüyle dile getirilen durumun niteliği nedir? "Bunalım"ın kaynağı ve nedenleri nedir, çıkış yolu konusundaki seçenek ve öneriler nelerdir? Neler olabilir?

Burjuva partilerince ve burjuva propaganda araçlarının yansıtıldığına göre, ülkedeki bunalımın kaynağında, ya siyasal partilerin aralarındaki anlaşmazlıkları çözememeleri veya çözmeye yanaşmamları, kendi dar parti çıkarlarını ülke çıkarlarının önünde tutmaları; ya da anayasal düzenleme içinde yer alan parlamento, yargı kurumları, hükümet, Cumhurbaşkanlığı ve benzeri kurumların kendi işlevlerini bilmemesi veya yerine getirmemesi yatmaktadır. Daha da ileri giden antikömünist mihraklar, "Türkiye'de devletin dibini oymaya çalışan beynelmil kömünizm çabalarının" ülkedeki bunalımın nedeni olduğunu ilan etmektedirler. Burjuva düşüncesine göre ekonomik bunalımın da çözümlenmemesi, yukarıdaki nedenlere bağlanan politik bunalıma son verilmesinin bir sonucudur.

Bu bakış açısı, olguları tersine çeviren burjuva ideolojisinin mantıklı bir sonucu olduğu gibi, burjuvazinin politik sözcülerinin programında yer alan çözüm önerilerinin de gerçeklerini oluşturma, zeminini hazırlama işlevini görmektedir. Bu bakış açısının karşısına, ülkedeki bunalıma, nesnel koşulların çözümlenmesine dayanan bir açıklamayla ve çözüm önerileriyle çıkılması zorunludur.

Herşeyden önce vurgulamak gerekir ki, ülkemizde bugünkü bunalım, toplumsal yaşamın sadece belirli bir alanıyla sınırlı olmayan, ekonomiden politikaya, spordan kültüre kadar bütün alanları içine alan, genel bir bunalımdır. Bunalımın değişik alanlarda kendisini hissettirdiği değişik yoğunluklarda ve değişik gelişkinlikte olsa bile, bunalım geneldir ve çözümlenmesi de genel olmak zorundadır. Daha açık bir deyişle, ülkede kendisini gösteren bunalımın çözümlenmesi, toplumsal yaşamın bütün alanlarına yansıtışıyla, ülkedeki sınıf ve tabakaların karşılıklı konularının ve bu konulardaki gelişmenin çözümlenmesinde aramak gerekir.

Ülkedeki sınıf ve tabakaların karşılıklı konularının ele alınması, hiç kuşkusuz öncelikle ekonomik alanda olmak zorundadır. Türkiye'de son yıllardaki ekonomik gelişmelerin sınıfsal güç ilişkileri düzeyindeki başlıca sonuçlarından biri, büyük sermayedeki tekelleşmenin hızlanması ve tekeli niteliklerini geliştirip güçlendiren büyük sermaye gruplarının burjuvazi içinde giderek baskın ve ağırlıklı bir konuma ulaşmaları olmuştur. İşbirlikçi, büyük burjuvazinin hızla tekelleşen kesimleri Türkiye kapitalizminin gelişme doğrultusunda belirleyici unsur ve güç haline gelmeye başlamıştır.

Bu gelişmenin kaçınılmaz sonuçlarından bir diğeri de, Türkiye kapitalizminin emperyalizme bağımlı niteliğinin daha da pekişmesi olmuştur. Tekelci büyük sermaye gruplarının ülke ekonomisine egemen olma süreci, bu grupların emperyalist tekellerle ve uluslararası mali sermayeyle işbirliğinin gerek nicel olarak gerekse kapsam bakımından gelişip genişlemesiyle birlikte yürümüştür. Tekelleşme ve tekeli gücün yükselmesi, büyük burjuvazinin işbirlikçi karakterini azaltmamış, tam tersine daha da geliştirmiştir.

Sık sık sözü edilen bu olgular, ülkede sınıf ve tabakaların karşılıklı konuları üzerinde önemli etkilerde bulunmuştur. İşçi sınıfının yanında, artan hayat pahalılığının, dışa bağımlılığın kaçınılmaz sonucu olan ekonomik ve mali darboğazların altında ezilen ve bunların faturasını işsizlik ve hızlı yoksullaşma biçiminde ödeyen diğerkemçi kesim ve tabakalar da, tekelleşen işbirlikçi, büyük sermaye karşısına ortak bir konum içine girmiştir. Bu karşılıklı kutuplaşma süreci içinde, tekeli niteliğini pekiştiren büyük sermaye, başta politikalarında olmak üzere toplum yaşamının bütün alanlarında iktidar ve denetimi tam olarak kendi eline geçirmenin yollarını aramaya başlamıştır. Bu hedefe yönelmiştir.

İşte ülkede bütün alanlarda ortaya çıkan bunalım olgusunun arkasında, işbirlikçi, tekeli büyük burjuvazinin toplumdaki bütün iktidar ve hegemonya araçlarını kendi çıkarları doğrultusunda biçimlendirme çabası yatmaktadır. Faşist bir yönetim biçiminin koşullarını yaratmaya, zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri kullanılamaz hale getirmeye yönelik terörizm dalgası, bu çaba ve girişimlerden destek almaktadır. Daha da önemlisi, resmi iktidarın sahibi ve biçimi kim ve ne olursa olsun, resmi olmayan, örtülü ikinci, faşist bir iktidar merkezinin yaratılması da aynı amaca yöneliktir. Toplumsal yaşamın diğer alanlarında da antidemokratik bir işleyişin yerleştirilmesi, gerici ideoloji ve uygulamaların egemen kılınması girişimleri, bu alanlarda da bir karar arifesindeki sancı ve bunalımların kaynağını oluşturmaktadır.

Özetle bugün ülkemizde kendisini bütün ağırlığıyla hissettiren genel bunalım, toplumun bir yol ayrımı önündeki durumunu simgelemektedir. Yol ayrımının iki yönü şunlardır: Ya tekeli gücünü sağlamlaştırarak işbirlikçi, büyük burjuvazinin toplumda iktidari ve denetimi tam olarak ele geçirmesini sağlamaya yönelik otoriter, baskıcı bir rejimin yolu ve temelleri döşenecektir; ya da buna izin verilmeyerek, tam tersine demokratik kazanımlar gerici güçlere karşı korunup geliştirilecek, toplumun demokratiyi teşkilmesi yolunda ileri adımlar atılacaktır.

Yol ayrımının bu iki yönü, aynı zamanda ülkedeki bunalım olgusu karşısında iki temel öneriyi simgelemektedir. Birincisi büyük burjuvazinin önerisi; ikincisi işçi sınıfının ve onunla ortak çıkarları paylaşan emekçi kitlelerin ve tüm demokratik güçlerin önerisi. Türkiye toplumunun bugünkü durumu, tüm politik güçlerin önüne bu seçeneği koymuştur.

Ecevit hükümeti de bugün bu ikili tercihin karşısındadır. "Yaygın şiddet hareketlerini önleme" gerekçesiyle 13 ilde sıkıyönetimin ilan edilmesi, bu seçeneği daha da güncel ve belirgin duruma getirmiştir. Faşist güçler, sıkıyönetim uygulamasının, ülkede politik iktidarın kendi örtülü odaklarının ellerinde tekleşmesi, en azından baskıcı, otoriter bir rejimin temellerinin atılması için basamak olmasını amaçlamaktadırlar. Buna karşılık Ecevit hükümeti, resmi ve yasal iktidar olarak sıkıyönetim uygulamasının bütün sorumluluğunu taşımaktadır ve bu uygulamanın, ilan edilen gerçeklerine tam anlamıyla uygun olmasını; demokratik hak ve özgürlüklere değil, faşist terör odaklarına yönelmesini sağlamak durumundadır.

Faşist güçlerin, sıkıyönetim uygulamasını demokratik güçlerin üzerine yöneltme amacını güden girişimleri, son zamanlarda su yüzüne çıkmaya başlamıştır. Faşist parti ve yan örgütleri, gizli uzantılarıyla birlikte ülke düzeyinde bilinçli bir manevra içine girmiştir. Sıkıyönetim uygulanan illerde faşist terörün kapsamı daraltılmakta, mevzilerin korunmasına ağırlık verilmekte; sıkıyönetim olmayan illerde ise, bu uygulamanın alanını genişletmeye yönelik terörün hazırlığı yapılmaktadır.

Diğerkem yandan, sözde "sol" adına davranan bazı sorumsuz grupların, demokratik hak ve özgürlükleri korumak yerine, onlardan tümüyle vazgeçmek ve kendi kafalarında yarattıkları soyut koşullara uygun birtakım "mücadele" biçimlerini uygulamak yolundaki girişimleri, sıkıyönetim uygulamasına bir "suçlu sol" hedefinin gösterilmesine yönelik provokasyonlara zemin hazırlayacaktır.

Bu koşullarda, Ecevit hükümetinin, önüne örülen tuzaklara karşı çok daha uyanık olması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Tuzak, son çözümlenmede, faşist partinin ve diğerkem gizli ve açık faşist odakların, hem de Ecevit hükümeti eylemleriyle aklanması; ve demokratik güçlere, işçi sınıfının ekonomik, demokratik, politik mücadelesine yönelik terörün "yasal terör" haline dönüştürülmesidir. Bu tuzağa düşmek, Ecevit hükümetinin kendisi için de sonun başlangıcı olacaktır. Böylece gerici, faşist güçlerin uzun vadeli planının uygulanmasında belirleyici bir adım atılmış olacaktır.

Bu tuzağa düşmemenin alternatifi, demokratik hak velikle sahip çıkmak, bu hakların gerçekten kullanılmasının koşullarını sağlamak ve geliştirmek, faşist terör odaklarının üzerine kararlılıkla gitmektir. Türkiye toplumunun önündeki ikili seçenek, Ecevit hükümetinin karşısında böylesine somut ve yakıcı bir biçimde durmaktadır. Bu yol ayrımında işçi sınıfının ve emekçi halkın "bunalıma" karşı önerdiği gerçek çıkış yolunu kitlelere mal etme, örgütlü mücadele ile hayata geçirme görevi mutlaka başarılabacaktır.

ABD YARDIM KARŞILIĞINDA ÜS İSTİYOR

YUSUF DOĞAN

Batı kapitalizminin Türkiye'ye yapacağı yardım önce Guadeloupe doruğunda tartışıldı. Birleşik Amerika Dışişleri Bakan yardımcısı Warren Christopher, bu konuda Türk yetkililerine bilgi verdi. Bu arada, Türkiye'ye sağlanacak yardımın, Federal Almanya'nın başkanı Bonn'da, bu hafta içinde toplanacak sanayileşmiş dört batılı ülkenin yetkililerince ele alınacağı açıklandı.

Bonn toplantısına 'arayipler' dedi Guadeloupe Adası'nda yapılan sanayileşmiş dört batılı ülke doruğunda biraraya gelen Birleşik Amerika, İngiltere, Federal Almanya ve Fransa'nın ekonomik konulara görevli yüksek düzeydeki yetkilileri katılacaktır. Toplantıda, Türkiye'ye yardım sağlanması için izlenecek olan yolun planlaması yapılacaktır. Basına sızdırılan haberlere göre, Bonn'da Türkiye'nin yalnızca kısa devreli gereksinimlerinin değil, daha uzun süreli gereksinimlerinin de karşılanması için bir sistem bulunmasına çalışılacaktır. Birleşik Amerika Dışişleri Bakan yardımcısı Warren Christopher, geçtiğimiz hafta sonunda Ankara'da yaptığı görüşmelerde, Türkiye Hükümeti'nin bu konudaki görüşlerini almıştır. Warren Christopher, Ankara'dan Washington'a dönerken, kısa bir süre Bonn'a uğrayarak Federal Alman yetkilileriyle görüşmüştür.

Ecevit Christopher'la: Hangi pazarlıklar?..

Siyasi Para Fonu, Türkiye'ye kamu harcamalarının, ücretlerin, fiyat artışlarının ya da dış ticaret açıklarının hesabını sormayacaktır. Kıbrıs ve Ege sorunlarının da ötesinde, Türkiye, kapitalizmin genel politik çıkarlarına uyumdan sorumlu tutulacaktır.

YARDIMIN BOYUTLARI

Türkiye'ye Batılı ülkelere yapılacak yardım kimine göre 1 milyar dolar, kimine göre ise 1.5 milyar dolar olacaktır. Dışişleri Bakanlığı'nın üst yöneticilerinin Federal Almanya'da edindikleri izlenimlere inanmak gerekirse, "Acil Yardım Fonu" 1 milyar dolar ile kurulacaktır.

HAFTAYA YÜRÜYÜŞTE

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Christopher'ın Ankara'daki görüşmelerinin içyüzü. ***

Dışişleri Bakanlığı üslerle ilgili yeni anlaşmayı nasıl hazırladı?... ***

Milli Savunma Bakanı Hasan Işık anlaşmaya neden karşı çıktı?... ***

Yapılan bir toplantıda Başbakan Ecevit "Bizim bir ulusal savunma kavramımız vardı, o ne oldu" diye soruyor ve kendisi de böyle bir kavramı ortaya attığını ilk kez anımsıyordu... ***

Genelkurmay Başkanlığı Amerikalıların askeri yardımı ilişkin düşüncelerini şöyle açıklıyordu: "Amerikalılar kullanılmısz malzemelerin ve rirler hep." ***

Üslerle ilgili yeni anlaşmadan bakanların bile haberi yok... ***

Federal Almanya Ekonomi Bakanı Hans Genscher Fon'un planlarını yapmıştır. 1 milyar doların üçte birini Federal Almanya karşılayacaktır. Üçte birini Birleşik Amerika'nın, kalan üçte birini ise öteki Batılı ülkelerin karşılaması öngörülmektedir.

Birleşik Amerika Dışişleri Bakan yardımcısı Warren Christopher'ın yıldı 300 milyon dolar olmak üzere 5 yıl için önerdiği 1.5 milyar dolarlık askeri yardım ileri birlikte 1979 yılında 1 milyar doları aşan bir yardım söz konusudur.

KORKU VE UMUT

1976 yılı sonundan bu yana döviz darboğazı nedeniyle ekonami durma tehlikesinde denilen Türkiye için, 1 milyar doları aşkın yardım, büyük bir "umut" olarak görülmektedir. Bu "umut" için, ekonomik çöküntü tehlikesi korkusuyla yaşananın, Ecevit Hükümeti büyük ödünler verebilecektir.

Oysa, 1978 yılının deneyimleri, demokrasiyi korumak istediği sürece, Ecevit Hükümeti'nin emperyalist mihrakların yardımına bağlanmasına gerek olmadığını ortaya koymaktadır. 1978 yılı üretim gerçekleşmesi verileri, Türkiye'nin pek çok malda görece kendi kendine yerlilik düzeyinde olduğunu ortaya koymuştur.

Üretimde, Türkiye'nin görece kendine yeterliliği, dış alım olanaklarını aramalarına ayırmasından doğmuştur. 1978 yılında düşük sayılabilecek bir büyüme hızı öngörüldüğünden yatırım malları dışalım önemli ölçüde kısılmıştır.

Dördüncü Plan, 1979 ve 1980 yıllarında da düşük büyüme hedeflemektedir. Buna göre, Türkiye, 1978 yılında 3.5 milyar dolara ulaştırdığı döviz gelirleriyle aramaları dışalımını sürdürebilecektir. Bu yıllarda, yatırımlar kuşkusuz yavaşlayabilecektir. Ancak ve pazar ve dışsatım olanakları kısıtlı Türkiye, bugüne kadar gerçekleştirdiği birikimleriyle, mevcut kapasiteleri gereğince kullanabildiğinden iki yıllık bir süre için, pek çok alanda yeni yatırıma gereksinme duyulmayabilir.

Guadeloup'tan sonra

GERİCİLİK NEDEN MEDET UMUYOR?

Dört emperyalist ülkenin devlet ve hükümet başkanlarının Guadeloupe zirve toplantısı emperyalizmin çirkin yüzünün bir simgesi oldu. Fransa Devlet Başkanı Valery, Jimmy, Hemut ve James'i Guadeloupe'ta ağırlarken kuzezy yarımküresinin bu en soğuk günlerinde Antillerin güneş ve sıcakını da sunuyordu "konuk" dostlarına. Böylelikle Fransa Cumhurbaşkanı, diğer ortaklarına da bir güç gösterisinde bulunuyordu. Ama Guadeloupe'un gerçek sahipleri Fransa başkanı da dahil, zoraki konuklarının hiçbirini istemiyorlardı ülkelerinde. Emperyalizme ve yeni sömürgeciğe karşı gösteriler düzenliyorlar, protesto ediyorlardı.

Emperyalizmin çirkin tablosu Türkiye'de tamamlanıyor. Zirve'de Türkiye'nin adının geçmesi gündemde yer almaz emperyalizmin işbirlikçileri için bir memnuniyet vesilesi, grur sorunuydu. "Sesimizi duyurmuştuk(!)" bir kez daha tüm dünyaya.

EMPERYALİST ZİRVELERİN AMACI

Aslında gerçekten de ilgilendiriyordu Guadeloupe zirvesi, emekçi halkımızı. Hem emperyalizmin baskı altında tuttuğu tü halkları ilgilendirdiği gibi, hem de ülkemiz zirve ile emperyalizmin yeni oyunlarının başlica alanı olan Ortadoğu Bölgesinde yer aldığı için. Emperyalizmin ülkemizdeki sözcüleri, işbirlikçileri de bunu bildiklerinden vakit geçirmesinin yeni düzenlemelere uygun ortamı hazırlamak, bu arada kendi özel çıkarları için de parsa toplayabilmek için propagandaya başlamışlardı bile.

Guadeloupe zirvesi ile ilgili olarak emperyalizmin sözcülüğünü yapan çevrelerin ilk değerlendirmesi, toplantının ekonomik konular çerçevesinde değil, salt siyasal içerikli olarak düzenlendiği görüşü idi. Bunun kanıtı da Japonya ve Kanada'nın toplantılarda yer almamaları oluyordu. Ekonomik ve siyasi konuların birbirinden ayrılmasına elbette olanak yoktur. Ayrıca bundan önceki dörtlü zirveler anımsandığında Japonya ve Kanada oralarda da yer almıştı. Böyle bir "unutkanlıkla" değerlendirme yapılması kuşkusuz nedensiz değildir. Emperyalist zirvelerin temeli emperyalizmin genel bunalım koşullarında çıkarlarının bir bütün olarak korunması, dünya düzeyinde saldırgan politikasının ve sömürsünün, baskısının gerektirdiği yeni düzenlemelerin uygulamaya konmasından başka bir şey değildir. Ancak bu anlamda son Guadeloupe zirvesinin bu temel amaç içinde özel bir anlamı da bulunmaktadı.

GAUDELAUPE'DA YAPILAN HESAP

Bu anlamda emperyalizmin dünya barışını tehlikeye atan, soğuk savaş koşullarını yaratılmasına, ırmandırılmasına yönelik bir politika izleme doğrultusunda yeni adımlar atarak düzenlemelere girişmek amacında olduğudur. Zirve sonrası yorum biçiminde değerlendirmelerle bu saldırgan politikaya ortam hazırlanmaya çalışıldığı görülmektedir. Bu babaların gösterdiği bir başka husus ta emperyalizmin başlica hedef alanı olarak Türkiye'nin de içinde bulunduğu Ortadoğu bölgesini belirlediğidir. Bu olgu da Guadeloupe Zirvesinin Türkiye açısından önemini arttırmaktadır.

Emperyalizmin oluşturmak için çaba harcadığı görüş özetle şöyledir: Ortadoğu'daki gelişmeler, emperyalizmin bu bölgedeki çıkarlarına ters düşmektedir. Ancak emperyalizmin çıkarlarına indirilen darbeler Sovyetler Birliği'nin "yayılmacı" politikasından doğmakta ve bölgenin "Sovyet kontrolüne" geçmesi tehlikesini oluşturmaktadır. Bu nedenle emperyalizmin çabası bu "tehlikeyi" önlemeye yönelmektedir; genel politika ve strateji Sovyetlerin bu "yayılmacısına" karşı kullanılacak bir biçimde düzenlenmelidir. Öngörülen düzenleme de ise Çin'in Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu'da "kontrolü eline geçirmesine" karşı bir şantaj olarak kullanılacağıdır. Böylece "dünyada kuvvet" dengisinin sağlanabileceği söylenmektedir.

Çin'in böyle bir hesapta ne düzeyde emperyalizmin genel stratejisi içinde yer alacağı ayrı bir konudur. Çin gibi bir "dünya savaşının kazanılmaz" olduğunu kabul eden ve ileri sürülen silahlı satışlarına başlasalar bile, emperyalizmin tümüyle ipleri eline aldığı ileri sürmek için şimdilik yeterli kanıtlar bulunmamaktadır. Ancak bu "denge" hesabının arkasındaki oyun açıktır.

GERİCİ GÜÇLERİN BEKLENTİSİ

Emperyalizmin bu ideolojik ve politik saldırı hedeflerinin başında, bölge halklarının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi gelmektedir. Yararlanmak istenen ortamda bölgenin yerli gericici güçlerinin de genel bir saldırıya geçmeleri doğal bir sonuç olacaktır. Gericici güçler kendi ülkelerinin tüm demokratik güçlerine karşı yoğunlaştırılacak anti-sovyet, anti-komünist histeri ortamını yözlemektedir. Ülkemizde sermayenin Rapor'cusu G.Civaloğlu bu beklentiyi Terüman gazetesinde şu sözlerle belgelemektedir: "Bize göre bu denge şu kritik zamanda Türkiye'ye bir soluk alma önemi kazandırabilir...". "Denge" sözcüğü yerine, anti-sovyet, anti-komünist propagandanın yaygınlaştığı koşulları, "soluk alma" yerine de emperyalizme daha da bağlanmak yerleştirilirse gericici güçlerin yeni uluslararası durumdaki beklentileri ortaya çıkacaktır.

Maceracılık değil, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmak

Demokratik hak ve özgürlüklerin büyük ölçüde kısıtlanması ile sonuçlanan sıkıyönetim ilanı, demokrasi güçlerinin önüne yeni görevler, yeni hedefler çıkarıyor. Bugünün değişen koşullarında mücadele biçimlerinin doğru olarak saptanması, bu yüzden önem kazanıyor.

Bu gelişim, açıkça faşist hareketin ve faşist cinayet şebekelerinin karşısında, CHP hükümetinin içinde bulunduğu aczin ifadesi durumundadır. Sıkıyönetim ilan ederek hükümet, kendi dışında bir iktidar odağının varlığını kabul etmiştir. Faşist saldırı-ganlığın ve terörizmin önlenmesini, polisiye tedbirlerle ve hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına bağlayan düşüncenin bu iktidar odağını kabul etmekten başka bir noktaya varamayacağı açıktır.

Sıkıyönetim ilan edilerek, bugün terörizmin en önemli kaynağı olan faşist ve diğer örgütler, bu örgütlere karşı demokratik direniş hakkını kullanmaya, hak ve özgürlükleri savunmaya çalışan ilerici güçler özel niyetleri ne olursa olsun nesnel olarak cezalandırılmıştır. Sıkıyönetim ilanından sonraki gelişmeler bu cezalandırmanın ulaştığı boyutları somutlanmaktadır.

Sıkıyönetim ilan edilen illerde, siyasi partiler dışında, tüm kuruluşların çalışmaları askıya alınmış durumdadır. Derneklerin, odaların vb., çalışmalarını büyük ölçüde yasa dışı ilan edilmiştir.

Faşist partinin yan kuruluşları durumundaki örgütlerin, görevlerini "emin ellere" teslim ederek çalışmalarına ara verdiklerini açıklamaları, hatta "resmî terör" talep etmeye varan istekleri, bu odağın sıkıyönetim uygulamalarının kimlere yönelmesini istediğini ortaya çıkarılmaktadır.

Sıkıyönetim ilanı dışında kalan illerde de benzer gelişmeler söz konusudur. Sıkıyönetim kapsamı dışında bulunan ve gerici faşist güçlerce, bu kapsama dahil edilmek istenen iller üzerinde provokatif girişimler şimdiden başlamış bulunmaktadır. Gerici basın yayın organlarının, tahrikleriyle, yalan haberlerle ve kış-

kırtmalarla, bu illerde faşist güçlerce düzenlenebilecek provokasyonlara zemin hazırlanmaya çalışılmaktadır. Faşist hareketin bindirilmiş kataları bu yörelere taşınmaya başlanmıştır. Sahnelenen oyunların, "süreklî figüranları", ise görev başında bulundurulmaktadır. Bütün bunlara koşut olarak, sıkıyönetim kapsamı dışında bulunan yörelerde, demokratik örgütler üzerinde yoğun baskı uygulamaları da başlatılmıştır. Buna gerekçe olarak "oyların sıkıyönetim kapsamı dışında bulunan yörelere kaydırılma" tehlikesi gösterilmektedir.

Bugün bir dönüm noktasında bulunmaktadır. İşbaşındaki iktidarın dışında oluşan ve varlığı sıkıyönetim ilanı ile kabul edilen iktidar odağının, açık faşist bir yönetime kapı açmak için yoğun bir uğraş içinde olduğu gözlenmektedir. Sıkıyönetim, gerici faşist güçlerce bu amaç doğrultusunda kullanılmaya çalışılmaktadır. Faşist iktidar odağının güçlenmesi, ilerici demokratik güç ve örgütlerin geriletilmesi, sıkıyönetimin devamlılığını ve giderek açık faşist rejime kapı açmasını sağlayabilecektir.

Bu yüzden, günümüz koşullarında da gizli açık faşist odakları üzerine gidilmesi, ve bu yönde ilerici, demokrat güçlerin seferber edilmesi yerine getirilmesi gereken önemli bir görev olma konumunu sürdürmektedir. Ancak demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlılığı, bu görevin yerine getirilmesinde bir engel oluşturmaktadır. O halde, demokratik hak ve özgürlüklere kohan kısıtlanmanın kaldırılması ve faşist odakların üzerine gidilmesi, faşist planların açığa çıkarılması, biri diğerini tamamlayan ve biri diğerinin çözümünü kolaylaştıracak olan görevler olarak görülmelidir.

Bugün dünden daha zor günler yaşıyor. Tek tek bütün ilerici, demokrat, sosyalist kişi ve örgütler üzerindeki sorumluluk, bugün dünden daha fazla. Her zor dönemde, bir yanda yığınların, diğer yanda geçit vermeyen mücadele anlayışlarının boy attığı çokça yaşanmıştır. Bu tür örnekleri yakın geçmişimizde de tamk olunmuştur. Her iki

anlayış da, temel olarak umutsuzluktan, çıkış yolu bulamaktan, ve karamsarlıktan kaynaklanmaktadır. Günümüzde de bu iki anlayışın, somut yansımaları daha şimdiden gözlenmeye başlanmıştır. Demokratik hak ve özgürlükler üzerine konan kısıtlamalar olduğu gibi kabul edilmekte hatta yasal mücadele olanaklarının tamamen ortadan kalktığı biçiminde yorumlanmaktadır. Bu anlayış ne kadar "keskin" ve ne kadar "sol" laflarla ifade olunursa olursun, açıkça teslimiyetini somutlanmamıştır. Önerilen mücadele biçimlerinde de bu teslimiyetin izleri açıkça görülmektedir.

Örneğin bir kesimde, sıkıyönetim kapsamı içinde bulunan yörelerde mücadele olanaklarının ortadan kalktığı ve bu yüzden sıkıyönetim kapsamı dışında bulunan yörelerde aktif mücadeleye için çalışılması gerektiği dile getirilmektedir. Mücadelenin sıkıyönetim kapsamı dışında bulunan yörelere kaydırılması anlayışının, demokratik hak ve özgürlük üzerine konan kısıtlamaların hiç tepkisiz kabulü anlamına geleceğini bilmek gerekir. Bu, sıkıyönetimin kapsamı içinde bulunan yörelerin gerici, faşist iktidar odağına teslim edilmesinin bir başka ifadesidir.

Bir başka kesimden ise "direniş komitelerinde" örgütlenme çağrıları gelmektedir. Bu örgütlenme çağrısının neyi amaçladığı, hangi hedefe yönelmiş olduğunu kendilerince de bilinmemesi bir tarafa, asıl olarak demokratik kazanımların mevzilerin terkedilmesi çağrısı olduğu açıktır. Var olan koşulların geniş işçi ve emekçi yığınların örgütlü mücadelesi için olanak kalmadığı biçiminde yorumlanması sonuçta geçit vermeyecek örgütlenme ve mücadele biçimlerine kapı açmasına neden olacaktır. Geniş yığınların örgütlü mücadelesinden her türlü uzaklaşmanın, gerici faşist güçlere büyük olumlar sağladığı bilinmek durumdadır.

Benzeri örnekleri çoğaltmak mümkündür. Sıkıyönetimin her şeyi halledeceğini beklemek ve böylelikle hak ve özgürlüklere konan kısıtlamalara ses çıkarmamakla, geçit vermeyecek, cılız tepkiler yaratılmak istene işe varamayacak, daha da kötüsü faşist provokasyon girişimlerine zemin

BARO SEÇİMLERİ

M. TANNER ÜNLÜ

Aşağı yukarı tüm baroların seçimleri tamamlandı. Bu yılki seçimlerin önceki yıla göre özelliği, çoğunda başkanlık seçimlerinin de yapılmış olmasıydı. Ankara ve İzmir Barolarının başkanlık seçimlerini, sağın adayı olarak beliren isimler aldı. İstanbul Barosu'nda ise başkan değişmedi. Ancak İstanbul Barosu'nda önemli bir olgu, yönetimin dayandığı kitleden soyutlanması olgusu açıkça ortaya çıktı. 6.500'e yakın üyesi bulunan bu örgütün son genel kuruluna, üyelerinin yarısından çoğu katılmadı. Bunu, üyelerin ilgisizliği ya da yönetime göre farklı siyasi görüşte oluşlarıyla açıklama olanağı elbette yoktur. Böyle bir açıklama, her şeyden önce, örgütün varlık sebebiyle bağdaşmaz. Kaldı ki, tüm üyelerin genel kurula katılmaları yasal bir zorunluluktur. Buna rağmen genel kurula katılma oranının buca düşük olması anlamlıdır.

İzmir Barosu seçimleri ise, İstanbul Barosu seçimlerinin tersine, şimdiki kadar bu baronun seçimlerinde görülmemiş bir ilgi ve canlılıkla yapılmış, üyelerinin yarısından çoğu genel kurula katılmıştır. Kuşkusuz bu, sağlıklı bir gelişmedir ve bu durumun gerçekleşmesinde, önceki yönetime birlikte Çağdaş Hukukçular grubunun da önemli katkısı olmuştur. Bu arada, ağzlarını açtıklarında sol adana mangalda kül bırakmayan, her anaforka beynini o anafora kaptran zihin tembeli, düşünce kaçıklarının yelnigideki -cirimleri kadar paylarının unutulmaması gerekmektedir.

Benzeri durum Ankara Barosu seçimlerinde de ortaya çıkmıştır. Dışardan öğrenebildiğimiz kadarıyla, İstanbul Barosu seçimlerinden farklı olarak, aynı dünya görüşündeki adaylar çekmişler ve İzmir Barosu'ndaki sonuç, Ankara Barosu'nda da aynen yaşanmıştır.

hazırlayacak eylemleri gündeme getirmek aynı noktadan kaynaklanan değerlendirmelerin ürünüdür. Bu anlayışlara karşı etkin bir biçimde karşı çıkmak, mevzilerin kolaylıkla teslim edilmeyeceğini geniş kesimlere yaymak ve kitlesel mücadeleler gündeme getirerek yaratılmak istenen yığınları ortadan kaldırmak çok önemli görevler olarak görülmelidir. Yaratılmak istenen yığınla, ancak geniş kesimlere güven sağlayacak, sağlam bir örgütlenme ile

Gerek İzmir ve gerekse Ankara Barosu seçimlerinde, İstanbul Barosu'ndakim aksine sağcı adayların seçimleri kazanmış olmaları, -enaz İstanbul Barosu seçimlerine katılma oranının düşük olması kadar- önemli ve düşündürücüdür. Barolarda "başkanlık yönetimi"nin asal olduğu gözönüne alınması, durumun ciddiyeti daha açık bir biçimde ortaya çıkacaktır.

Kuşkusuz asılan kurumlardır. "Yönetimler, güçlerini kurumlardan alırlar ama önce kurumların güçlü olması gerekir." Barolar, bugüne kadar belirli bir demokratik yapıyı, gücü sürdürmüş kurumlarımızdır. "Batı'da ne özgürlük varsa bizde de olacaktır. Ne bir eksik ne bir fazla" deyip de antidemokratik yasa tasarılarıyla samimiyetsizliğini perçinlemiş olan bir düşüncenin egemen olduğu günümüzde barolarla, özellikle "demokratik hukuk devleti" ilkesinin savunulması açısından önemli görevler düşecektir. Bu bir anlamda, onların varlık nedeninin gereğidir ve daha da güçlenebilmeleri için baroların, kendilerine düşen bu görevlerin üstesinden gelmeleri zorunludur. Seçilen yöneticiler eğer barolardan aldıkları gücü, bu iş için değil de kendilerinin güçlenmeleri için kullanacak olurlarsa, ya temsil ettikleri kitleden soyutlanıp birer Donkişot olacaktırlar ya da bu kitle olanı boğacaktır. Ancak her iki durumda da aynı olgu yaşanacak; barolar, geçici bir süre için de olsa demokrasi mücadelesinden kopacak, geri kalacaklardır. Elbette bu olgunun yaşanmaması için verilmesi, yaşanmaması gerekir. Bu gerekliliğin gerçekleştirilmesi ise, önce ne için, kime karşı, nasıl mücadele edileceğinin saptanması, sonra da mücadele araçlarının bu saptamaya göre doğru bir biçimde seçilmesine bağlıdır. Bilimsel sosyalistler bunun bilincindedirler ve baroların, demokrasi mücadelesinden kopmaması, geri kalmasınan izin vermeyeceklerdir.

geçit verilmeyeceği bilinmelidir. Demokratik güçlerin eylem birliği sorunu bu anlamda günümüzde önemini daha da artırmaktadır.

İşçi sınıfının politik hareketinin etkin girişimlerinin, yol gösterici önerilerinin ve eylemlerinin, demokratik güçlerin eylem birliğinin sağlanmasındaki rolünün lıyce arttığı günümüzde, sorumsuz davranışlara, herkes kendi başının çaresine baksın anlayışına karşı çıkılmasına gerek olduğu kavranılmak durumdadır.

atikleşme 1978-1982"

(Türkiye İşçi Partisi Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu sekreteri)

değerinin payı yüzde ellinin altında-
dır.

Kısaça burjuvazinin planlı dönemden
anladığı, amfalsi çıkarılması olabildiğince
arabmak ve bu yolla da konumunu pe-
kiştirmekten ibaret kalmıştır.

Türkiye İşçi Partisi'nin hazırladığı
"Demokratikleşme İçin Plan 1978-
1982" çalışması, üç ana bölümden
oluşturulmuştur. İlk bölüm "Kapitalist
Dünyaya Genel Bir Bakış" ve "Türki-
ye Değerlendirmesi" iki ana başlığı al-
tında toplanmıştır. İlk kısım, genel
olarak kapitalist dünyanın içinde bulun-
duğu üretim ve ticaret yoğunlaşması ve
düzeyle ele alınarak emperyalist ülkelerin
birbirleriyle ve geri ülkelerle ilişkileri or-
taya konmaktadır. Ortaya çıkan ilk so-
nuç, sermayenin ve üretimin uluslararası-
laşmasına karşın, emperyalist ülkeler
arasında gelişen ve çatışmalara devam etti-
ğidir. Bunun alanları ve düzeyle çeşitli
biçimlerde gösterilmektedir. İkinci ve
bizim için önemli olan sonuç ta, emper-
yalizme bağımlı ülkelerin bu sistem için-
de kalıkcı bağımlılıklar ve ona bağlı
olarak sorunları daha da artmakta, kronik
hale gelen kapitalizmin bunalımı ge-
leşmiş kapitalist ülkeleri geri teknolojili
üretim birimlerini korumaya zorlamakta, bu
olgu geri ülkelerin kalkınma gelişebil-
melerini daha da olanaksız hale getir-
mektedir.

Türkiye Değerlendirmesi'nde ise,
ülkemizin sosyo ekonomik durumu, emper-
yalist dünya içindeki yeri ve emper-
yalist sistemle olan bağlantıları sergilen-
mekte ve burjuvazinin yönetiminde ül-
kenin içine sokulduğu bunalım tüm bo-
yutlarıyla gösterilmektedir.

İkinci Bölüm esas Plan olarak ele al-
nan bölümdür. Bu bölüm de şu ara baş-
lıklar altına sunulmaktadır: Hedefler,
Emeğin teknik donanımı, Makina imalat
sanayii, Tarım araç ve makineleri sanayi,
Demiryolları yapımı ve onarım sanayi,
Deniz taşıt sanayii, Karayolları ta-
ahtları sanayii, Finansman ve Toprak re-
formu ve Tarımın yeniden örgütlenmesi.

Bu bölümün "Hedefler" başlığı altın-
daki ilk kısmında, mevcut işsizlik oranı
1978-1982 döneminde işçileri sayısın-
daki artış ile birlikte ele alınarak, işsizlik-
ğin yenilmesi, emeğin üretkenliğinin
arttırılması ve beslenme hedefleri saptan-
arak, bu hedeflere yönelik yatırım
miktar ve alanları gösterilmektedir. Bu he-
deflerin birbirleriyle tutarlılıklarının ya-
nı sıra gerçekleştirilebilir hedefler
olduğu bu bölümdeki "Finansman" kıs-
mında açıklanmaktadır. Bu bölümün so-
nunda ulaştırılması için gerekli olan
bakımdan planlanması mümkün olan
başlıca yatırım malları üreten sektörler
için ve ulaştırma sektörlerinde, fizik
plan denebilecek kadar gelişkin sektör
planlanması yapılmıştır.

Bu bölümde, ana sektörler için top-
lam üretim hedefleri saptanmıştır. Buna
göre, sabit fiyatlarla (1976) 1977'de
1,2 trilyon lira olan toplam üretimin
1982'de 2 trilyon liraya çıkarılması ön-
görülmektedir. Ortalama yıllık toplam
üretim artış hızı yüzde 11,12'dir. Öte
yanında millî gelirdeki artış hızı yüzde
10,35 olarak belirtilmektedir. İkisi ara-
sındaki fark, 5 yıllık dönem boyunca
artan miktarlarda sektörlerin birbiri-
yle daha bağımlı hale gelmelerinden

kaynaklanmaktadır. Başka bir deyişle
millî gelir hesaplanmasında kullanılanla-
mayan ara malı kullanımı artacaktır. Bu
dönem sonunda ilk kez toplumsal üre-
timin yarınsından çoğu sanayiden sağlan-
maktadır.

Beş yıllık dönem boyunca toplam
yatırımlar 1 trilyon 479 milyar lirayı
buluyor. Bunun 775 milyar lirası ma-
kina yatırımları, 396 milyar lira bina ya-
tırları ve bina dışı inşaat yatırımları
ise 308 milyar lira. Bunun içinde 226
milyar lirası işçi ve emekçiler için de-
rekbaşlıca bunalımcı sorunlardan biri ha-
sıl gelen kiralık konut üretimine ayrı-
lmıştır. Anılan bu yatırımların yüzde 77'si
kamunun yapması öngörülmüştür. Bu oran
bundan önceki planlı dönemle-
rin tam tersi olmaktadır.

Diş ticaret devletleştiriliyor. Böylece
ithalatta yüzde 54 ve ihracatta yüzde 87
oranındaki özel sektör payları kamu eli-
ne geçmektedir. Bu yolla kamu beş
yıllık dönem için 256 milyar liralık ek
bir kaynağa kavuşmuş olmaktadır.

Toplantı ticaretin devletleştirilmesiyle,
598 milyar lira değerindeki toplam
ticaret gelirinin önemli bir bölümü ka-
munun eline geçmekte ve bu alandaki
tüm aracı kârları ortadan kalkarak suni
fiyat artışları önlenmektedir. Üstelik bu
iki kalem devletleştirilmenin kamuya ge-
tireceği hiç bir mali yük de yoktur. Bu-
gün banka sermayesinin yarısından çoğu
kamuya aittir. Ne var ki, denetlenen
mevduat ve kredi açısından tam tersi
bir durum yaratılmıştır. Büyük banka-
ların ve yabancı sermayeli bankaların
devletleştirilmesiyle, bu alandaki
mevduat ve kredilerin yüzde 98'i kamu
denetimine girmektedir.

Bankaların devletleştirilmesiyle
önemli oranda sigorta sermayesi de ka-
mu denetimine alınmaktadır. Ayrıca bu
bankaların ortak olduğu sanayi işletme-
lerinde de kamu denetimi sağlanmakta-
dır.

Büyük sermaye her yıl çeşitli yollar-
la 53 milyar lira vergi kaçırmaktadır.
Burjuvazinin daha alt dilimlerinde ise
vergi kaybı 27 milyar lira dolayındadır.
Sonuç olarak vergi yükü işçi ve emek-
çilerin sırtındadır. Dönem boyunca bu
kaçak ve kayıplar önlenmekte, işçi ve
emekçilerin üzerindeki toplam yük hafif-
letilmektedir. Ayrıca, insanca yaşa-
yacak bir düzeye saptanacak asgari ücret
ve bunun karşılığı gelir sahibi olan
emekçiler de vergi dışı bırakılmıştır.

Üçüncü ve son bölümde, Plan çalış-
ması arasında hazırlanan bazı önemli
raporlar verilmektedir. Böylece çeşitli
alanlarda işçi ve emekçi sınıfların ya-
şam düzeylerini yükseltmek somut he-
defler ortaya konmakta ve mücadele alanı
olarak saptanmaktadır.

Yukarıda bazıların andığımız önlemler-
nin temel dürtüsü, yaşadığımız derin
krizden kurtulmak için tek seçeneğin
emperyalist odaklara el açmaktan ve on-
lardan gelebilecek kimi 'yardımlarla' da-
ha da içinden çıkılmaz bunalımlara düş-
mekten kurtulmaktır. Türkiye'nin önün-
de başlıca sağlıklı bir çözüm yoktur. Çün-
kü emperyalist dünya, Plan çalışmasının
ilk bölümünde açıkladığı gibi, geliş-
mekte olan ülkelere hiç bir açık kapı
bırakmamıştır. Her geçen gün gelişmiş

YAVUZ ÜNAL ANLATIYOR:

NASIL HAZIRLANDI ?

Konu, ilk kez bundan iki yıl ka-
dar önce Partili ve Parti yandaşı bi-
lim adamı, uzman, sanatçı, sendika-
cı, demokratik kitle örgütü yöneti-
cisi ve Partimizin Merkez Eğitim
Bilim ve Araştırma Bürosu üyele-
rinin bulunduğu bir toplantıda Ge-
nel Başkan Behice Boran tarafın-
dan ortaya kondu. Esasen geçen
Parti döneminde böyle bir çalışma
yapılması gereği üzerinde durulmuş,
ancak o zamanki sınıf mücadelesi-
nin koşulları ve Partinin örgütülüğü
düzeyle buna elverişli değildi.

Yapılan ilk hazırlıklarda Parti
Programındaki 'Temel Görev' bölü-
münde, Merkez Yönetim Kurulu'na
yayınlanan 'Demokrasi Bildir-
gesi'nde ve 1. Büyük Kongre Karar-
larında ve Merkez Eğitim Bilim ve
Araştırma Bürosu'na yayınlanan
'Yerel Yönetimler Demokratikleş-
tirilmelidir' broşüründe, ülkemizin
demokratikleşmesinin politik çer-
çevesinin çizilmiş olduğu, sorunun
demokratikleşme mücadelesinde
ekonomik temeldeki hedeflerinin
çizilmesi ve rakamsal boyutlarının
gösterilmesi olduğu, üzerinde du-
ruldu. Eldeki olanaklar tartışıldı
ve böyle bir çalışmaya başlanabile-
ceği kararlaştırıldı.

Çalışma esas olarak Ankara'da
yürütüldü. Çalışma süresince zaman
zaman Genel Başkan'ın da katıldığı
toplantılar düzenlendi. Bu toplantı-
larda ele alınan konuların politik
boyutları ve sınıfsal yönleri tartı-
şıldı. Çalışmanın ilk yazımı geçti-
ğimiz yılın Haziran ayı içinde biti-
rildi. Ne var ki, yayımlanmaya ha-
zir durumda değildi. Çalışma yeni-
den Büro'da ele alındı. Bazı bölümler
zenginleştirildi. Bazı bölümler
deki sınıfsal perspektif düzenlendi.
Kimi bölümler tekrar yazıldı.

Çalışmanın politik formülasyon-
ları ve önermeleri Başkanlık Kuru-
lu'nda ve Merkez Yönetim Kurulu'nda
tartışıldı, yeni düzenlemelere
gidildi.

İlk formalar Ağustos ayından iti-
baren matbaaya verilmeye başlandı.
Ne var ki son ana kadar gerek ra-
kamlar ve gerekse politik önermeler
ve perspektif bakımından küçüklü
büyüklü yeni yeni sorunlar ortaya
çıktı ve giderilmeye çalışıldı.

Çalışmanın başlangıçta düşünül-
en resmi planla aynı zamanda
çıkartılıp tartışmaya açılmasında
önümüze çıkan engellerden biri de
özellikle kağıt sorunu oldu. Esasen

karaborsadan alınan kağıt buluna-
madı, bu nedenle baskı bekledi.

Yukarıda anılan ilk toplantıdan
kapak düzenlemesi vb. matbaadan
çıkışındaki son ana kadar çalışma-
ya toplam 130 arkadaşımız katıldı.
Bunlar içinde Parti üyesi ve yasal
nedenlerle Partili olmayan arkadaşlarımızın yanı sıra, böyle bir çalışmanın gereğine inanmış ve be-
ber çalışmanın erdemini yaşadığımız
tutarlı demokrat olarak nitelen-
diğimiz arkadaşlarımız vardı.

Bir oranlama yaparsak, toplam
bu 130 arkadaşımızı (örneğin Parti
demokratik kitle örgütü yöneticisi-
nin aynı zamanda teknik eleman ol-
ması gibi niteliklerini de oranlama-
ya dahil ederek) şöyle gruplandırabil-
biliriz: % 29 iktisatçı, % 16 öğretim
üyesi, % 12 öğrenci, % 10 plançı,
% 11 sanatçı, % 8 demokratik kitle
örgütü yöneticisi, % 5 işçi-sendika-
cı, % 5 gazeteci, % 4 doktor vb.
sağlık görevlisi, % 4 teknik eleman.
Bu oranlamamızın irine Parti yöneti-
cileri dahil edilmemiştir. Böyle
bir oranlama yapıldığından yukarıda
rakamlardan işçi-sendikacı oranı
yükselmeye, diğerleri de ona bağlı
olarak düşecektir.

361 tablo ve metin dışı 9 büyük
ek tablo ile 900 sayfeye yaklaşan
"Demokratikleşme İçin Plan 1978-
1982" çalışması 250 TL. fiyatla
bugünlerde satışa çıkarılmak üzere-
dir.

Fikir Genel Başkan Behice Bo-
ran'a aitti. Çalışmalarla yakından
ilgili, her düzeye tartışmaya
katıldı, yol ve yön gösterdi.

Bu aşamada en son ilave edil-
mesi gereken nokta da, Genel Sek-
reter Nihat Sargın'ın çalışmaya ya-
nına büyük bir titizlikle hazır hale
getirmesidir. Onun titizliği sayesinde
her ki, pek çok yanlış düzeltil-
bilmiş, eksiklikler olanaklar içi-
sinde giderilebilmiştir. Nihayet iş-
çi ve emekçiler için bir mücadele
silahı olarak hazırlanan bu metin
gene onun müdahaleleri ile, okun-
ması ve anlaşılması kolay bir hale
getirebilmiştir.

Çalışmaya katılan arkadaşların
tümünün paha biçilemez emeklerini
ve her türlü yardımlarını saygıyla
anıyoruz.

Elbette bu metin Türkiye İşçi
Partisi'nin bu konudaki konusü
değildir. Konu tartışmaya açılmıştır.
Her halde en çok tartışacak
olan da Parti'nin kendisidir.

lerle gelişmeleri arasındaki uçurum
artmakta ve bağımlı olan ülkelerin
sorunları durmadan daha da ağırlaşmak-
tadır.

Sadece hammaddede deposu ve pazar
olarak emperyalist dünyanın içinde yer
alan gelişmekte olan ya da az gelişmiş
ülkeler için tek seçenek, kendi kaynak-
larını emperyalist odakların çıkarına de-
ğil, ulusal çıkarlarına bağlı olarak kul-
lanmak ve ekonomilerinin gelişmelerine
de bu yönde bir rota çizmektir. Bu ba-
kımdan en belli başlı güvence de sosya-
list sistemdir.

Türkiye de bu bağımlı ülkelere bir-
ridir ve bağımlı kaldığı sürece sorunları
durmadan artacaktır.

Her bunalımın bir bedeli vardır. Bu
bedel ödenmeden bunalımdan çıkmak
olanaksızdır. Burjuvazi çeşitli mane-
vralarla olmazsa faşist terörle bunalımın
bedelini işçilere emekçilere ödetmek ista-
mektedir. Oysa bunalıma neden olan bu-
güne kadar onların saptadığı politik ve
ekonomik tercihlerdir. Bugün bu tercih-
ler iflas etmiştir. İşçiler ve emekçiler
bunalımın bedelini ödemek için dün-
den çok daha kararlı ve ısrarlıdır ve
giderek daha da ısrarlı olacaklardır.

"Demokratikleşme İçin Plan 1978-
1982" işçilerin emekçilerin, aydınla-

rın gençlerin, tüm toplum kesimlerin-
deki yurtseverlerin eline emperyalizme
ve faşizme karşı mücadelelerinde yeni
bir silah olarak hazırlanmıştır. Bu silah,
sendikalarından, demokratik kitle örgütle-
rine, meslek örgütlerinden kooperatife-
re varana dek her birinin önüne bunali-
mün bedelini burjuvaziye ödetilebilmek
için yeni ve somut görevler koymakta-
dır. Bu yeni görevlerin, toplu sözleşme
metinlerinden çalışma programlarına,
kitle eylemlerinden parlamento çalışma-
larına varana dek başarıyla yerine ge-
tirebilmelerinin yolu, her geçen gün artan
oranlarda işçi- emekçi kitleleri mücade-
leye sokmak ve örgütlemektir. İşçiler ve
emekçiler atacakları her somut durumda
daha ileri adımlar atma bilinc ve kararlı-
lığına kavuşacaklardır. Ve kurtuluş bö-
yle gelecektir.

Bunalım varırsın burjuvaziye ve onun
politik örgütlerini ve yandaşlarını derin
derin düşündürsün. Bizler için yapılacak
iş amfalsal öfke ve coşkumuz her geçen
gün daha çok artan oranlarda kitlelere
aktarmak ve onları mücadelelerinde da-
ha bir kararlı kılmaktır.

Bunun için de "Demokratikleşme
İçin Plan 1978-1982" Partimizin elimize
verdiği yeni ve esaslı bir silahtır.

Sosyal demokrasi, aracılar ve gerçekler

Teoman Köprülü

TURGUT KADIOĞLU

CHP'nin 26 Aralık 1976 yılında kabul edilen programı, Türkiye'de işçi ve emekçiler yararına bir düzen değişikliğini savunmakta; bu çerçevede içinde geçen yaratmayan arıcılık, ticaret, devlet-külatif girişim vb. türden faaliyetlerin desteklenmeyeceğini önermektedir. Sözü edilen Programda, "üretken olmayan ve gelişmeyi hızlandırmayan yatırımlardan kazanç sağlanmasını güçleştirilip önlenecektir" (Program sahife 43) ve "krediler genellikle ticaretten çok sanayi ve tarımın örgütlenip, geliştirilmesine yöneltilmektedir" (Program, sahife 142) gibi hükümlere raslanmaktadır. Kuşkusuz CHP'nin halen tek başına iktidarda bulunmadığı, bu nedenle de programını tam olarak uygulamasının mümkün olmadığı ileri sürülebilir. Bununla beraber böyle bir savununun esas olarak tüm Bakanlar Kurulunu kapsayan kararlar açısından geçerli olacaktır;

CHP'li bakanlar tarafından alınan kendi bakanlık ve kuruluşlarla ilgili kararların programa uyumunu gerektirir ve bu tür kararlar için CHP'lilerin "tek başına iktidarda değiliz" savı geçerli sayılmaz. Nitekim bir yıllık iktidar döneminden sonra CHP'nin tam anlamıyla burjuvazinin istekleri doğrultusunda bir politika izlediği, işçi ve emekçi kesimlerinde bir düş kırıklığı yarattığı çok çeşitli çevrelerde ifade edilmektedir. İşte CHP'nin, burjuvazinin doğrultusunda bir iktidar oluşturmamasına da bir başka deyişle program-eylem tutarsızlığının bir örneğini de Ziraat Bankasında izlenen farklı politikalarda bulmak mümkündür.

1978 yılı başında iktidara gelen CHP ağırlıklı hükümet Ziraat Bankası'na yeni bir genel müdür atamıştır. Bankanın yeni yönetimi 1.8.1978 tarihinde örgüte "gizli" ve "çok acele" bir tamim yayınlayarak ticaret kesimine ve

riken tüm kredilerin durdurulmasını; tarım dışında ancak, tarımsal ürün ihracı yapan firmalara, tarımsal sanayi ile ilgili eden kuruluşlara, kamu kuruluşları ve KİT'lere, sanayi, enerji, ulaştırma, turizm, bayındırlık ve maden kesimlerine kredi verilmesini öngörmüştür. Böylece bir kamu kuruluşu olan Ziraat Bankasının 1978 yılı için 22 milyar TL. civarındaki "ticari kredileri" ticari kesiminden üreten kesimlere kaydırılmaya çalışılmıştır. Ancak bu politika kararının saptanmasından kısa bir süre sonra Genel Müdür değiştirilmiş ve yeni üst yönetimin ilk işlerinden biri, 21.11.1978 tarihli bir "genelge" ile eski tamimi yürürlükten kaldırmak olmuştur.

Türkiye'ye kaba bir gözlemler bakmak bile, ticaret burjuvazisinin ne kadar güçlü ve etkin olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin Merkez Bankasının rakamlarına göre 1977 yılında tüm ülkede kullanılan 211.1 milyar liralık banka kredilerinin 131.2 milyarlık kısmı ticaret kesimine kullanılmıştır. Ziraat Bankasının toplam kredilerinin % 20 kadarını oluşturan "ticari kredilerinin" de çok büyük bir kısmının ticaret kesimine yani araçlara gitdiği bilinmektedir. Nitekim Türkiye'de son yıllarda ortaya çıkan büyük fiyat artışlarını, ticaret kesiminin denetim altına alınarak kaynakların bir türlü sanayi ve üretken alanlara yönlendirilmediğinden kaynaklandığı açıktır. Nitekim bu durumun çok açık bir biçimde ortaya çıkması sonucu Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'dan Ziraat Bankasının bağlı olduğu Ticaret Bakanı Teoman Köprülü'ye kadar çok sayıda hükümet yetkilisi banka kredilerinin dağılımı ile ilgili eleştiriler yapmışlar; özellikle ticaret ve aracı kesimlere giden kredilerin sıkı bir biçimde denetlenmesi gereğinden söz etmişlerdir. Aslında bu tür karşı çıkışları yadırgamamak, doğal karşılamak gerekmektedir. Türkiye ve dünya pratiği, sosyal-demokratların kolaylıkla, güzel ve ilerici laflar söyleyebildiklerini ancak uygulamada hakim sınıfların çıkarlarına son derece duyarlı davrandıklarını ortaya koymaktadır. Siyasal iktidarı kullananlar, kamuoyu önünde rahatlıkla ticaret ve aracı kesime karşı olduklarını söylemekte, ama iş uygulamaya gelince ticaret burjuvazisinin eğilimlerine uygun davranmaktan kaçınmamaktadır.

Bursa'da Maden-İş'e bağlı Renault'da Temsilcilik seçimleri yapıldı:

AYAKOYUNLARI SÖKMEDİ

Bursa, DISK'e bağlı Maden-İş Sendikasının en önemli bölgelerinde biri. Maden-İş sendikasının bu bölgede örgütlenmesinden, kazanımlarını korumasına kadar her zaman en ön safta dövüşenlerin başını Türkiye İşçi Partilerinin çektiğini dost da düşman da bilir. Bu böyle olmakla birlikte, Maden-İş üst yönetiminin genel olarak her yerde, ama özellikle bu bölgede burjuvaziden çok Türkiye İşçi Partilerine saldırmayı tercih ettiği de bilinir. Bursa'da hiçbir siyasi partinin üyesi TIP'ilerin uğradığı kadar baskıya, saldırıya uğramamıştır. Daha önce Bursa'da Bölge Temsilcisi ve yardımcısı da dahil, Maden-İş'e bağlı fabrikaların büyük bir çoğunluğunda sendika baştemsilcileri, temsilcileri, ünite ve lokal temsilcileri Türkiye İşçi Partisi üyesi idi. Önce 16 Eylül direnişi daha sonra da sendika üst yönetiminin marifeti ile hemen hemen hepsi ya işten atıldılar, ya da görevlerinden alındılar. Yerlerine sendika ve işverence uygun görülenler yerleştirildi. Tabii bütün bunlar hep sınıf mücadelesi adına yapıldı. Türkiye İşçi Partilerinin köklerinin kazanmasına çalışmak temel görev sayıldı. Ancak yaşam, toplumun nesnel gelişme yasaları ve bilimsel sosyalistlerin çabaları hevesleri kursaklarda bıraktı. Türkiye İşçi Partilerinin kökleri kazınmadı.

Geçtiğimiz haftalarda Bursa'dan, Maden-İş'e bağlı işyerlerinin en büyüğü olan OYAK-Renault'da sendika seçimi yapıldı. Seçim öncesi listeler hazırlandı, kulisler tuzlandı. Bölge yöneticisi olan "ilerleme" ciler sendikadan tüm olanaklarını Türkiye İşçi Partilerine karşı kullandılar. Türkiye İşçi Partilerinin başını çektiği listeyi bölmek ve başarısızlığa uğratabilmek için ne kadar anti-TIP varsa listelere aldılar. Genel Merkezleri "Kurtuluş"cuları "baş düşman" ilan eden bildiriler yayınlarken, bölgedekiler bunları da listelere aldılar. Gene Genel Merkezlerinin çok sık lafını ettikleri CHP'li "sağ sosyal demokratlar" da Türkiye İşçi Partilerine karşı listeye alındı. Sonuç olarak Türkiye İşçi Partileri ile CHP'lileri karşı karşıya bırakmak gibi geleneksel taktiklerinden, akla gelebilecek tüm seçim oyunlarına kadar her yolu denediler. Denediler ama Renault işçileri bu oyunları bozmasını bildi. Ünite temsilciliği, sendika temsilciliği ve baştemsilcilik gibi üç kademede yapılan seçimleri bilimsel sosyalistlerin başını çektiği liste kazandı. Tepeden yapılan tasfiyelerle oluşturulan boşluk tabandan dolduruldu.

Sınıf mücadelesi bu. Ve sosyalizmden yana geliyiyor. Sosyalizmin kazanımları yalnız ülkeler düzeyinde değil, fabrikalarda, tarlalarda, ve meydanlarda da kendisini gösteriyor. Tarihin tekerleğini durdurmak, hele hele geriye çevirmek hiç mümkün değil. Sınıf mücadelesi bu. Engellenemez, durdurulamaz; bitmek gerek.

DISK içinde uzlaşmacılık yarıışı

Türkiye'nin her yanında geçici mevsimlik işçi çalıştırma ve bu alanda döndürülen dolaplar, çok bilinen, çok sözü edilen, ancak çözüm getirilmeyen bir sorun. 1978'in son günlerinde Manisa'da DISK'e bağlı TİS sendikasına üye geçici mevsimlik işçiler, işveren tarafından işten çıkartıldılar. Bu, her yıl yinelenen, alışılmış, ancak yasal olmayan bir uygulamaydı. İşçiler, işten çıkartıldıktan sonra, bu oyuna bir son vermek amacıyla 26 Aralık günü Manisa Toprakısu Gedis Planlama Bölge Müdürlüğü yerlerinde, valilikten gerekli izni alarak açlık grevine başladılar. Türkiye İşçi Partileri işçilerin grev cadılarına giderek, haklı direnişlerinin her zaman yanında olacaklarını belirttiler. İşçiler Türkiye İşçi Partilerine 8-10 yıllık işçi olduklarını, her yıl birkaç ay boş geçip 3-3 ay çalıştıktan sonra işten atıldıklarını, insanca yaşamak için mücadele ettiklerini anlattılar. Onlar daha fazla avutılmayı değil, yasal haklarının verilmesini, Anayasamızın 42. maddesinin uygulanmasını istiyorlardı. Ecevit hükümeti ise, 1978 başında kurulurken, geçici mevsimlik işçilerin sorunlarını çözeceğini söylediğini, emekçilerden aldıkları oyları bu vadeleri sonucu olduğunu unutmuş görünüyordu.

İşin asıl ilginç yanı, açlık grevinin başlamasından sonra gelişti. "Sınıf sendikacılığı" sözünü ağzlarından düşürmeyen TİS Sendikası, geçici işçilerin grev hakkı olmadığını söyledi. Ancak TİS yöneticileri, sendikadan her yıl grev fonuna işçilerden para aldığını unuttu. Bunun yanı sıra TİS kimden, kimin çıkarından yana olduğunu da unuttu. Grevin desteklenmesi bir yana, işçileri patrona jurnallıyordu. İşyerindeki diğer DISK sendikası Devrimci Toprak-İş de, el altından direnişin habersiz olduğunu yayıyor, uzlaşmacı sendikacılığın "parlak" örneklerini veriyordu. Her iki sendikadan yöneticileri de direnişi kırmak için mümkün olan her şeyi yaptılar. İstediklerinin gerçekleşmediğini görürnce de, patronla bir olup valilik kanabıyla direnişini kaldırdılar. İki gün önce izin veren val, jandarmaları göndererek işçilerin cadılarını söktürdü. İşçiler TİS yöneticilerinin kimden yana olduklarını gördüler. Şimdi daha güççüler, sınıf mücadelesinde boyun eğmemek gerektiğini biliyorlar ve DISK'e soruyorlar: "TİS ve Devrimci Toprak-İş yöneticilerinin bu yaptıkları hakkında ne düşünüyorsunuz?"

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI
Genelge No: 315

Ankara, 21/11/1978

Gizli ve Zata Mahsusdur
ACKLEDİR.

Ticari Kredi İşleri Hk.

1/8/1978 tarih ve 312 sayılı Gizli ve Zata Mahsus Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Anzık, eskiden olduğu gibi kredi ve plânsan taahhütlerine hiçbir surette yer verilmeyecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğince işlem yapılmasını rica ederiz.

Saygılarımızla
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI
Genel Müdürlüğü

Turgut ERDEM A. Erdem YÜRÜKOĞLU
Genel Müdür V. Genel Müdür Yardımcısı

Ticari Kredi İşlemlerimize getirilen yukarıdaki önlemler:

- 1 - Tarımsal Ürün ihracatı yapan firmalar;
 - 2 - Tarımsal Sanayi ile ilgili eden kuruluşlar;
 - 3 - İktisadi Devlet Teşekkülleriyle Resmi Daireler;
 - 4 - Sanayi, Enerji, Ulaştırma, Turizm, Bayındırlık, Maden, İhbarat, İhracat-Hazırlık sektörleri;
 - 5 - Yurt dışındaki işçilere DÇH hesaplarının rehmi karşılığında açılacak krediler;
- İçin uygulanmayacaktır.
- Bilgi edinilmesini ve gereğince işlem yapılmasını rica ederiz.

Saygılarımızla
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI
Genel Müdürlüğü

Doğ. Dr. Erdoğan SORAL A. Erdem YÜRÜKOĞLU
Genel Müdür Genel Müdür Yardımcısı

Ticari krediler araçlara dön geri ediliyor

MADEN-İŞ'TE MUHALEFET GÜÇLENİYOR

SELİM MAHMUTOĞLU

DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikasının son yıllarda ciddi bir bunalım geçirdiği ve bu bunalımın da, sendika üst yönetimine hakim olan kişilerin, yanlış sendikal anlayışlarından ve dar grupçu politikalarından kaynaklandığı daha önceleri çok sıkça yazıldı, söylendi. Çeşitli tüzelik oyunlarıyla sendikamın başına geçen bugünkü yönetim, sendikayı yönetmede her geçen gün acze düşmüş, giderek sendikayı yönetemez, üyelerinin hak ve çıkarlarını koruyup geliştiremez duruma gelmiştir. Üst yönetim, ya ulaşılmazı mümkün olmayan hedefleri öne sürmüş ve sonuçta da ulaşamamış, ya da verilmiş koşullarda aşılması mümkün olan engelleri aşamamış, daha önce kazanılmış mevzileri koruyamamış, elden kaçırması, burjuvaziye teslim olmuştur. 16 Eylül DGM direnişinde veya MESS'ın dayattığı grup sözleşmelerinde olduğu gibi.

TABANLA YÖNETİM ARASINDAKİ BOŞLUK

Sendika üst yönetiminin sendikayı yönetmede acze düşmesi, üyelerinin hak ve çıkarlarını koruyup geliştirememesi, doğal olarak sendika üyeleri arasında tepkiye yolaçmış, bu da sendika üst yönetimine son kongrede beliren güvensizliğin giderek daha da artmasına neden olmuştur. Sendika tabanındaki gerici unsurlar bu durumdan yararlanıp sendika üyelerinin bir bölümünü gerici, faşist sendikalara kaydırma uğraşmışlardır, bunda da görece olarak başarılı olmuşlardır. Sendika üyelerinin büyük bir bölümü ise sendika içinde kalmayı, örgütün bütünlüğünü korumayı doğru yol olarak görmüşler, sendikayı bu duruma getiren üst yönetime ve aynı politikayı benimseyen her düzeydeki yöneticilere karşı, onları değiştirmek için mücadeleyle ilke edinmişlerdir.

Sendika üst yönetimi, sendikayı değiştirmenin, sendika üyelerinden ayrılmanın, örgütten ayrılmanın başını çekenlere karşı "giden gider, kalanlar bize yer" gibi sözlerle kayıtsız kalmış, buna karşılık örgütün bütünlüğünü savunan, ancak yönetimin hatalarını, yanlışlarını sergileyen, üye tabanının özlemlerini dile getirenlere karşı ise, disiplin kurullarını işletmiştir.

Özetlersek, sendika üst yönetimi ile tabandaki üyeler arasında olması gereken örgütsel bağ fülen ortadan kalkmış, yönetim ile taban arasında geniş bir boşluk doğmuştur.

SOYUT POLİTİK HEDEFLER VE ANTİ-DEMOKRATİK YÖNTEMLER

Bu nedenle de üyelerin günlük ve uzun vadeli ekonomik-demokratik talepleri, daha iyi çalışma ve yaşama koşulları ile ilgili talepleri, yönetime öğrenilmekte veya öğrenilmek istenmemektedir. Böyle olduğu için de, üyelerin bu talepleri uğruna mücadele etmek yerine, üyelere genellikle soyut politik hedefler gösterilmekte, taleplerdeki bütünsellik gözardı edilmekte, sapılmaktadır.

Maden-İş üst yönetimi üyelerden gelen talepleri soyut politik hedeflerle bastıramadığı zaman ise, bu kez, keyfi uygulamalar, anti-demokratik tüzük hükümleri, tepkileri önlemenin başlıca aracı olarak kullanılmakta, işyeri düzeyinde ve bölge düzeyindeki gerçek önder işçiler tasfiye edilmekte, görevlerinden alınmakta, yerlerine üst yönetime yenileri atanmaktadır. Böylece üyelerin yöneticilerin seçme hakkı fiilen ortadan kaldırılırken, seçilme hakları da üst yönetimin "borusanı ötürme" kaydı ile mümkün olabiliyor. Bütün bunlar kafi gelmediğinde taban ile yönetim arasındaki boşluk sendika üyesi olmayan unsurlarla, öğrencilerle, onların kaba kuvvete dayanan "İkna" yöntemleriyle doldurulmak, tabandan gelen muhalefetin sesi kısılmak isteniyor.

TABANDAN YÜKSELEN MUHALEFET

Maden-İş üst yönetimi, yerini koruyabileceği anlamında muhalefeti bastırma bugüne kadar oldukça "başarılı" olmuştur. Ancak bu başarının ne hasasına sağlandığı bir yana, nereye kadar sığacağı bililmek için kâhin olmaya gerek yoktur. Nitekim bu konuda bugüne kadar yazılıp söylenenler doğrulanmıştır. Örgütü bu yoldan kurtarmanın mümkün olabileceğini ilişkin görüşlerin de doğrulanacağına ilişkin ipuçlarını bugün her zaman-

kinden daha net olarak görmek mümkündür. Yönetim, işin başında olmanın bütün avantajlarına rağmen artık işyerlerinde, bölgelerde kendisinden yana aday dahi bulup çıkaramamakta, bulup çıkarabildikleri ise seçilememektedir. Bu kadarla da kalmamakta, birçok işyerinde kendisinden yana olmayan işyeri temsilcilerini görevden almak için artık eskisi kadar rahat davranamamaktadır. Çünkü görevden alacağı temsilcilerin yerine yenisini, yani kendisinden yana olanı bulmakta güçlük çekmektedir.

Maden-İş tabanındaki muhalefet her geçen gün büyümekte, organize olma yolunda önemli adımlar atarak, bir işyerinin, bir bölgenin sınırlarını aşmaktadır. Tüm ilerici, bilinçli işçiler muhalefetin yanında yer alarak üst yönetimi her geçen gün köşeye sıkıştırılmaktadır.

MUHALEFETİN İLKELERİ AÇIKLANDI

Nitekim bu anlamda sürdürülen çalışmalarda oldukça mesafe alınmış muhalefet hareketi belli ilkeler üzerine oturulmuştur. Son derecede disiplinli olarak sürdürülen çalışmalarda üst yönetimin DİSK ile olan son günlerdeki ilişkileri de dikkate alınarak aşağıdaki ilkeler ve hedefler tüm Maden-İş tabanına açıklanmıştır.

"DİSK'ın sınıftan ileri sendikal örgütlenmesini temsil ettiğini kabul ederek, işçi sınıfının sendikal birliğinin DİSK'te gerçekleştirilmesi için çalışmak."

— T. Maden-İş Sendikasının örgütsel birliğini korumak ve pekiştirmek, giderek metalurji işkolunda tek sendika durumuna gelmesi için çalışmak."

— Bu birliğin "Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığı" (devrimci sendikacılık) temelinde olmasını sağlamak."

— T. Maden-İş Sendikasının demokratik tüzüğe kavuşturulması için çalışmak. Tabanın söz ve karar sahibi olmasını sağlamak."

— T. Maden-İş sendikası üyelerini ve işkolundaki tüm işçileri sınıf mücadelesine aktif bir şekilde katmak."

— Tabanın özlemini çektiği demokrat ve devrimci bir yönetimi her kademede gerçekleştirmek için çalışmak."

Görüldüğü gibi gerek DİSK konusunda, gerekse örgütsel birliğin sağlanması konusunda üst yönetimden çok daha büyük bir sorumluluk içinde olan muhalefetin hedefi, daha etkin, daha güçlü bir Maden-İş yaratmak, örgüte sahip çıkmaktır.

Bilimsel sosyalistlerin öteden beri savunduğu bu ilkelerin Maden-İş tabanında yansımaları bulunması, bunlara sahip çıkılması, mücadeleden zaferle sonuçlanacağına ilke isaretdir.

Ayrıca Maden-İş tabanında gelişen bu muhalefet hareketinin tüm demokrasi güçleri tarafından desteklenmesi, gerek ülkemizde sürdürülen sınıf mücadelesi açısından gerekse işçi sınıfımızın sendikal birliğinin DİSK'te, metalurji işçilerinin birliğinin Maden-İş'te sağlanması gerçeğinde birleşebilmesi açısından olumlu gelişmeler olarak nitelendirilmelidir.

Yurtdışındaki Türkiye'li işçiler

DÖVİZ UĞRUNA GÖZDEN ÇIKARILAN

İşbaşına geldiğinden beri yurt dışındaki Türk işçilerin çalışma koşulları, eğitim sorunları ve güvenlikleri açısından hiçbir önemli girişimde bulunmayan hükümet, bütün çabasını, bu işçilerin dövizlerini Türkiye'ye çekme konusunda yoğunlaştırmıştır.

Bunun ilk örneği, yurtdışındaki işçilere emeklilik hakkı sağlamak gerekçesiyle çıkarılan yasada görülmüştür. Bu yasa, yıllardır Türkiye'den uzakta sömürülen, en ağır işlerde çalıştırılan işçileri, emeklilik hakkı elde edebilmek için, ikinci defa hem de döviz olarak emeklilik primi ödemeye zorlanmaktadır. Döviz çekmeye yönelik son girişim ise, İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanan "Yurtta Yuva" projesidir. Bu projeye göre, Türkiye'de ev sahibi olmak isteyen bir işçi, peşin 10.000 DM, daha sonra da 7,5 yıl süreyle her ay 500 DM tutarında taksit ödeyecektir. Böylece, yurt dışındaki bir işçi bugünkü uygulamayla 1.400.000 lirayı 7,5 yılda ödeyerek bir ev sahibi olacaktır. Bu projenin soygun olmadığını iddia etmek güç olacaktır. Çünkü Türkiye'de SSK kredisiyle yapılan sosyal konutlar için hiç kimseyen bir kalemde 200.000 TL. peşin para istenmemektedir. İstense bile, bir işçinin veya bir memurun bu kadar parayı bir araya getirip ödemesi mümkün değildir.

Yurt dışında gece gündüz fazla mesai yaparak bu parayı biriktirmek belki mümkün olabilir, ancak işçilerin çoğunluğu bu olanaktan yoksundur, aldığı ücretle kurtanaat geçinebilmektedir. Üstelik bu kadar parayı peşin ödedikten sonra her ay da 10.000 TL. karşılığı olan 500 DM istenmektedir.

Bir kere, yurt dışında çalışılan bir işçinin normal ücreti, 1500 DM civarındadır. Bu paranın 500 DM'ini kendi oturduğu eve kira olarak ödemektedir. Kalan para ile de ancak günlük yaşamını sürdürebilmektedir. "Yurtta Yuva" kandırmasıyla bir işçinin 500 DM yani 10.000 TL. istemek bir soygundan başka bir şey değildir.

DÖVİZ BEDELLİ ASKERLİK

Hükümet, yurt dışındaki işçilerden döviz çekebilmek için bir başka çözüm yolunu, "döviz bedelli askerlik" uygulaması getirmekte bulunmaktadır.

Yüksek Askeri Şura'da ilke olarak benimsenen bu sisteme göre, askerlik çağına gelmiş bir Türk işçisi, daha sonra saptanacak olan bir bedelli döviz olarak ödediğinden askerlik hizmetini yapmış sayılacaktır. Kapitalist Avrupa ekonomisinin bunalım içinde bulunduğu bu dönemde, böyle bir formül, saptanacak bedel ne olursa olsun genç işçilerin

çoğuna cazip gelmektedir. Askerlik yaptıktan sonra Avrupa'ya dönen işçilerin işsiz kalmaları söz konusu olacaktır, bu parayı ödemek son çözümdür.

Ancak bu uygulamaya da, Türkiye'deki işçiler açısından bir haksızlık getirmektedir. Yurt dışındaki işçi döviz kazandırdığı için, herkese zorunlu olan askerlik hizmetinden kurtulurken, Türkiye'deki bir işçi veya köylü çocuğu, bu olanaktan yoksun kalacaktır. Kaldı ki, özellikle kırsal kesimlerde bir askerlik için tarlasını, bahçesini bırakıp silah altında iki yıl geçirmesinin ailesi için nasıl bir yıkım olduğunu bilmeyen yoktur.

ÇİFTE VATANDAŞLIK TASARISI

Yurt dışındaki işçilere yönelik tasarılar burada bitmiyor. Bir diğer tasarı da onların çifte vatandaşlık hakkının tanınmasını öngörmektedir. Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, Brüksel'de yasa tasarisinin meclise sevk edilmesini açıklamıştır. Tasarının yapılması halinde, yurt dışında çalışan işçiler, Türk uyrukluluğunu yitirmeden, belli koşullarda bir başka devletin uyrukluluğuna geçebileceklerdir. Böyle bir yasanın çıkarılması, çifte vatandaşlık hakkının artık yurt dışındaki işçileri büyük ölçüde gözden çıkardığını, çoğu artık Avrupa ülkelerinde yerleşmek ve hatta yurttaşlık değiştirmek zorunda kalacak olan işçileri hiç düşünmüyor. Çifte vatandaşlık suretiyle Türkiye'ye kısmen bağlı tutarak, döviz kaynığını tamamen kurutmamak hesabı güttüğünü göstermektedir.

Ancak "çifte vatandaşlık" usulünün uygulanabilmesi için, böyle bir olanağı işçinin yaşadığı ülkenin devleti tarafından da kabul edilmesi gerekmektedir. Bugüne kadar ki uygulamada, Avrupa ülkeleri, vatandaşlık değiştirmek hakkını sadece o ülkeye tam anlamıyla assimile olmuş kişilere tanımaktadırlar. Hem Türkiye ile bağlarını koruma, hem de bulunduğu ülkenin vatandaşlığına geçme olanağının Avrupa devletlerine tanınması pek olası değildir.

Kaldı ki, bu tasarı, yukarıda değinilen, "döviz bedelli askerlik" tasarısının amacıyla da çelişmektedir. Çünkü çifte vatandaşlık hakkı elde eden bir işçi, diğer milliyetlerdeki uygulamalarda görüldüğü üzere askerlik hizmetini ikinci vatandaşlık elde ettiği ülkenin ordusunda yapmak zorunda kalacaktır. Bu takdirde de işçi, askerlik hizmeti yapmış sayılmak için Türkiye'ye döviz ödemek yerine bulunduğu ülkenin ordusunda daha kısa süreli askerlik yapmayı tercih edebilecektir.

Bu ise, Türk işçinin kendi ülkesinden daha da kopmasını kendi hainkane da ya bantlaşmasına yol açacaktır.

Türkiye'de bütçeler ve devletin gelirleri

HÜSEYİN SÖNMEZ

1979 Mali yılı bütçesinin önemli niteliklerinden birisi, Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planının birinci yıl uygulamasıyla birlikte yürürlüğe girmesi olacaktır. Eğer TBMM'ye sunulan vergi yasası da onaylanırsa 1979 yılı bütçesi önemli bir nitelik daha kazanacaktır. Aslında bütçe ile plan arasındaki ilişki 1973 mali yılı ile başlıyor. Çünkü ülkemizde program-bütçe uygulamasına bu dönemde geçilmiş ve biçimsel de olsa planlama-programlama-bütçeleme sistemini oluşturmuşuzdur.

1978 yılı ile birlikte kurulan mevcut hükümet MC hükümetinin hazırlanmış olduğu bütçe tasarımsı. Bütçe Karma Komisyonunda getirilen yüzde 7.5 artış ile uygulamaya koymuştur. MC hükümetinin hazırladığı bütçenin temel çizgilerine hiçbir değişiklik getirilmemiştir. Geçtiğimiz dönemde Ecevit hükümeti devir alınan "ekonomik enkazın" yarı sıra "1978 bütçesinin de" devir alınmış olduğu izlenimini vermede çaba göstermiştir.

CHP'NİN DE
BİR
BÜTÇESİ VAR

Şimdi nihayet CHP'nin kendi bütçesini hazırlama olanağı doğmuş oluyor. Bütçe gerekçesinde: "1979 yılı bütçesi hükümet programı ve DBYP'in ilkeleri doğrultusunda gelecek yılların saptanan hedeflerini de gözetecek kendisinden beklenen işlevleri yerine getirecek biçimde hazırlanmıştır" deniliyor.

1979 yılı bütçesi oldukça iddialı gözükmektedir. Yeni bütçede saptanan temel ilkeler şunlardır: "Fiyat hareketlerinin kontrol altında tutulması, dış ödemelerin dengesine ilişkin tıkanıklıkların giderilmesi, bütçeden sosyal adaletin ve refahın tabana doğru yaygınlaştırılması sağlanırken, diğer yandan yatırımlara ayrılan kaynakların artırılarak kamu kaynaklarının en etkin şekilde değerlendirilmesi. Devlet kuruluşlarının gerçek gereksinimlerinin karşılanması ve özellikle kamu harcamalarında her düzeyde savurganlıkla mücadele edilmesi."

Fakat bu iddialı görüşler bütçe gerekçelerinde gelenekseldir.³ Yeni bütçenin, eski dönemlerdeki ve 1978 bütçesinden ayrıldığı noktaları kavrayabilmek için geçmiş uygulamalar üzerinde durmak gerekir. Bu çok önemli bir noktadır; çünkü Türkiye örneğinde de görüleceği gibi ufak tefek değişikliklerin dışında kapitalist, özellikle de az gelişmiş kapitalist ülkelerde bütçenin değişmez bir işlevi vardır. Gerek kurumsal açıdan gerekse uygulamada bunu saptamak güç değildir. Ancak bütçe gerekçelerindeki geleneksel bir takım "gösteriş-

li tümceleri" bir kenara bırakmak gerekir.

BÜTÇE NEDİR?

Devlet bütçesini salt rakamların yer aldığı ve gelirle gider arasında denge kuran bir araç olarak yorumlamak yanlış olur. Günümüzde devlet bütçesinden bir ülkenin ekonomik politikasına yön vermede yararlanılmaktadır. Hükümetin belirli bir dönemde uygulayacağı ekonomik politika ve alacağı mali önlemler bütçeden anlaşılmaktadır. Bütçeden siyasi iktidarın toplumsal sorunlara ne derece önem verdiği ve toplumsal programlara ağırlık verip vermediğini de öğrenmek mümkündür. Diğer bir deyişle bütçe basit bir muhasebe bilançosu değildir. Bütçedeki kabarcık rakamlar hükümetlerin ekonomik ve sosyal tercihlerini, ideolojilerini yansıtmaktadır. Bununla birlikte bu rakamlar dikkatle analiz etmek gerekmektedir.

Bütçenin işlevine eğilirken, devletin sınıfsal yapısını ortaya koymak zorunluluğu vardır. Çünkü bugün tüm kapitalist ve sosyalist ülkelerde devlet bütçesi vardır ama; bütçeden okunabilen hükümetlerin sosyal ve ekonomik politikası, devletin sınıfsal yapısıyla ilgilidir. Kapitalist ve sosyalist ülkelerdeki bütçelerin içeriği bu nedenle değişir.

Kapitalist ülkelerde bütçelerin her geçen yıl daha büyümesi ve toplumsal hizmetlere giden harcamaların sayısal artışı bütçenin sınıfsal yapısını saklamaktadır. Bu nedenle bütçe aracılığıyla yapılan gelir sağlama ve harcama işlemleriyle mevcut sosyal sınıflar arasında nasıl büyük bir kaynak aktarımı yapıldığı görmek gerekir. Bütçe aracılığıyla toplumdaki çeşitli sınıflardan farklı oranlarda elde edilen fonlar gene farklı oranlarda sosyal sınıflara aktarılmaktadır. Bu aktarımda işçi sınıfı ve emekçi kitleler zara uğramaktadır. Diğer bir deyişle dar gelirlili geniş kitlelerden, varlıklı egemen sınıflara kaynak aktarımı yapılmaktadır.

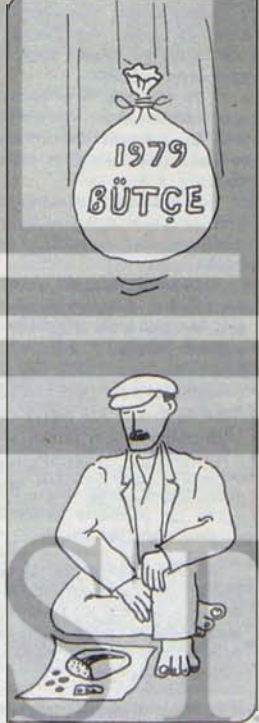
Özellikle az gelişmiş kapitalist ülkelerde bütçe aracılığıyla sermaye birikiminin hızlandırılması amaçlanmaktadır. Bu tip ekonomilerde temel sorun sanayileşme olduğu için, bir büyük sanayi burjuvazisi yaratma sürecinde bütçe ve kamu kesiminin bu önemli görevi yüklediğini görüyoruz. Gerekli gelirleri elde etmede vergi sistemi, teşvik önlemleri ve kamu harcamaları politikasıyla sermaye birikimi sürecinin hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Ülkemizde sanayileşme süreci devlet tarafından başlatılmıştır. Bütçenin bu süreçte kullanılmasından kaynak aktarımıyla bir sanayi burjuvazisinin yaratılması ve güçlendirilmesiyle ilgilidir. Türkiye'deki bütçe gelirleri politikasını konsolide ve genel bütçe gelirleri-

nin dağılımı, gelir vergisinin sosyal kesimlere göre dağılımı, vergi adaleti yönünden, bütçe giderleri politikasını ise genel, katma ve konsolide bütçe ödenekleri açısından inceleyecek olursak, söz konusu politikaların bağımlı kapitalist "gelişme" sürecine uygun koşulların yaratılmasına ve bu koşulların yeniden üretilmesine dönük olduğunu görebiliriz.

BÜTÇE VE
GELİRLER

Vergi yoluyla elde edilen bütçe gelirlerinin gerçek kaynaklarını saptayabilmek için ülkemizdeki gelir dağılımı üzerine eğilmek gerek. DPT'nin yaptığı araştırmalar gelir dağılımındaki büyük eşitsizliği ortaya koymaktadır. 1973 yılında ülkemizdeki ailelerin en düşük geliri yüzde 40'ı toplam gelirin yüzde 11,5'ini alırken⁴ en yüksek geliri yüzde 20 aile toplam gelirin yüzde 57'sini paylaşmaktadır. Gelir dağılımındaki eşitsizliğin diğer bir göstergesi ise yıllık net geliri 15.000 TL'mn altında olan aileler orandır. Şöyle ki bu oran yüzde 10 burjuvazi ve ticaret erbabı (müteahhit, komisyoncu, tüccar) için sıfır, memurlarda yüzde 32; düz işçilerde ise yüzde 72'dir.

DPT araştırmanın hane reislinin mesleği ve haneye giren temel gelirin niteliğini gözönüne alarak 3 sosyal kesim belirleniyor: Ücretliler (işçiler, teknisyenler, tarım işçileri, beyaz yakalılar, büro personeli, memurlar); kâr, faiz, rant gelir elde edenler (sanayiciler, büyük tüccarlar, serbest meslek sahipleri, ticaret erbabı, bü-

yük çiftçiler ve rantiyeler); küçük üreticiler (küçük enaaf, sanatkarlar, küçük ve orta çiftçiler) Her ne kadar bu sosyal kesimler sosyal sınıfların karşılığı değilse de, sınıflararası gelir dağılımında belli sonuçlara ulaşmak mümkün olmaktadır. 1973 yılında ücretlilerin toplam ailelere oranı yüzde 37,9 olduğu halde, ulusal gelirin yüzde 31,9'unu almaktadırlar. Ortalama gelirleri ise 21,347 TL'dir. Aynı paylar ve ortalama gelirler: Küçük üreticiler için yüzde 52,3, yüzde 32,9 ve 15.545 TL; sermaye ve serbest meslek sahipleri için ise yüzde 10,7, yüzde 35,2 ve 81.512 TL'dir.⁵

Şimdi bu sosyal kesimlerin bütçe gelirlerine olan katkılarını görmek gerekiyor. Fakat öncelikle Türkiye'deki bütçe gelirlerinin birleşimine bir göz atmak yararlı olacaktır:

Konsolide Bütçe Gelirleri = Genel Bütçe + İç istikraz + Katma Bütçe Gelirleri

Genel Bütçe = Vergi Gelirleri + Vergi dışı normal gelirler + Özel gelirler ve fon toplamı + Diğer gelirler

Genel bütçe içinde vergi gelirlerinin payı çok önemlidir. Örneğin 1977 yılı bütçe gelirleri tahsilatına bakılırsa 183.757,2 milyon TL'lik genel bütçede (konsolide bütçe 200.137 milyon TL) vergi gelirleri toplamı 167.373,9 milyon TL.⁶ Nitelikim ana gelir gruplarının toplam gelirler içindeki payına bakılırsa 1970'de vergi gelirlerinin yüzde 69,4 olan payı 1976'da yüzde 83,7'ye yükselmiştir.⁷

Fakat temel sorun bu vergi gelirlerinin kimlerden sağlandığıdır. Ulusal gelir bölüşümü gözönünde tutulursa vergi tahsilinde eşitlik ilkesine uyuluyor mu?

Vergi gelirleri kaynaklarına göre: gelirden alınan vergiler, servetten alınan vergiler, mallardan alınan vergiler; hizmetlerden alınan vergiler; dış ticaretten alınan vergilerdir. Bu gruplar da dolaylı ve dolaylı vergiler olarak üzere iki bölüme toplanabilir.

Türkiye'deki çeşitli vergiler arasındaki dağılım incelendiği zaman gelirden alınan vergiler yüzde 46,4, servetten alınan vergiler yüzde 0,9, mallardan alınan vergiler yüzde 21, hizmetten alınan vergiler yüzde 10,6, dış ticaretten alınan vergiler ise yüzde 21'lik paylara sahip olarak gözükmektedir.⁸ Yukarıdaki verilerin yansısı, gerçeği kavramak için yeni verilere ihtiyaç var. Gene 1976 yılında dolaysız vergiler vergi gelirlerinin yüzde 47'sini ve dolaylı vergiler ise yüzde 53'ünü oluşturuyor.⁹ Dolaylı vergilerin önemli bir paya sahip olması emekçiler tarafından kullanılan temel ihtiyaç maddelerinin önemli oranlarda vergilendirildiği anlamına gelmektedir.

Dolaysız vergilere gelince, gelir vergisinin payı, 1976 yılında, yüzde 76, kurumlar vergisinin payı ise yüzde 10,7'dir. Geriye kalan yüzde 13,3 ise mali denge vergisi, gayrimenkul kıymet artışı gibi vergiler arasında paylaşılmaktadır. Türkiye'de son yıllar-

daki hızlı tekelleşme hesaba alırsa 6.341,2 milyon TL'lik kurumlar vergisi son derece düşüktür. Gerçek şu ki şirket karlarının artmasına karşın sermaye gelirleri vergilendirilmemektedir.

Gelir vergisinin yükünü işçiler ve memurlar taşımaktadır. Bir kez daha hatırlatalım: Örneğin 1973 yılında büyük burjuvazinin aile geliri ücretlilerden kat kat fazladır; buna karşın aynı yıl mükellef başına ödenen vergilerde ise ücretliler yolda ortalama 7800 TL. gelir vergisi öderken, beyanname ile vergi ödeyen yüksek gelirli devlet görevlilerinde sadece 12.700 TL devlete aktarmışlardır. Bu noktayı daha da irdelemek gerekiyor.

Verdiğimiz tablo ücretlilerin vergi yükünü açıkça belirliyor. En az geçim indirimi, özel indirim ve artan oranlılık gibi vergi adaletini sağlamakla yükümlü ilkelere Türkiye'de uygulanan şekliyle "vergi adaleti" kavramının çok uzaktan geçmekte ve aksine özellikle "artan oranlılık" gelir dağılımını emekçilerin aleyhine bir biçimde etkilemektedir.

1973 yılındaki DPT verilerine göre, nüfusun yüzde 37'sini oluşturan ücretli ve aylıklı ulusal gelirin yüzde 31,9'unu almakta, fakat gelir vergisinin yüzde 68'ini ödemektedirler. Buna karşın nüfusun yüzde 10,7'sini oluşturan yüksek geliri grupları ulusal gelirden yüzde 35,2 pay almakta, fakat gelir vergisinin yüzde 32'sini vermektedir.

Bu durumu Maliye Bakanlığının saptadığı kâr, faiz ve rant sahiplerinin toplam brut gelirleri ve tahakkuk ettikleri vergi miktarları ile vergilerin gelire yüzdesine ilişkin tablolarla bir kez daha görebiliriz. 1976 yılında yüksek gelir grubundakiler brut gelirlerinin yüzde 10,5'ini gelir vergisi olarak yüzde 0,7'sini ise mali denge vergisi olarak ödemişlerdir.¹⁰

Değünilmesi gereken bir diğer nokta bu gruptaki mükellefler tarafından büyük ölçüde vergi kaçakçılığı yapıldığıdır. 1976 yılı için kaçırılan gelir vergisi yaklaşık 49 milyar TL., mali denge vergisi ise 4 milyar TL olarak saptanmıştır.¹¹

DEVLETİN
FON AKTARIMI

Tüm teşvik önlemlerinden, devletin gerçekleştirdiği altyapı yatırım ve tesislerinden, sanayi kuruluşlarından en fazla yararlanan kesimi oluşturan bu grubun ödemesi gereken verginin çok altında vergi ödedikleri açıktır. Planlı dönemdeki yatırım indirimi, gümrüklerde taksitlendirme ve tam ya da kısmi muafiyet, ihracatta vergi iadesi kapsamının genişletilmesi ve benzeri önlemlerle büyük sermaye "yasal yollarla" vergiden kaçmaktadır. Sadece ithalat başlığıyla yoluyla 1977 yılında 22.500 milyon TL dolayında bir vergi kaybı olmuştur. Yatırım indirimi nedeniyle

ÜCRETLİLER KESİMİ¹²

Yıllar	Toplam Brüt Gelir	Ödenen Tahakkuk eden gelir vergisinin Miktarı	Ödenen Tahakkuk eden Gelirin %'si	(Milyon TL)	
				Ödenen Tahakkuk eden Mali D. vergi Miktarı	Ödenen Tahakkuk eden Gelirin %'si
1973	62.914	10.431	16,5	1012	1,6
1976	139.496	29.124	20,8	3166	2,3

ise 1977 yılında 7,5 milyarlık bir vergi kaybı olmuştur. 3.552 milyar TL'lik teşvik önlemlerinin bütçeye getirdiği vergi kaybı etkisi ise 35 milyar TL üzerinde olmaktadır.

"Küçük üreticiler" kesimine gelince, 1976 yılına ilişkin veriler bu kesimdekilerin tahakkuk eden toplam gelir vergisinin toplam brüt gelire oranını yüzde 0,21, mali denge vergisinininkini ise yüzde 0,06 olarak saptıyor.¹³ Buradaki vergi düşüklüğü büyük oranda vergiden muaf olan tarım sektöründeki "çiftçilerin" (büyük toprak sahiplerinin) gelirlerinin de hesaba katılmasından kaynaklanmaktadır. Bu noktada belirtmek gerekiyor ki 1976 yılında GSMH'nın yüzde 25'inin tarım sektörüne sağlanmasına karşın, gelir vergisinin ancak yüzde 1,3'ü bu sektör tarafından ödenmektedir.

Türkiye'deki kamu harcamaları politikası ise sermaye birikiminin hızlandırılması amacıyla uygundur. Başka bir deyişle vergi sistemi ve kamu giderleri politikası bir bütünü oluşturmaktadır.

Türkiye'de uygulanan politikayla, devlet verimli ve verimsiz faaliyetleriyle özel kesime fon transferi yaptığı gibi, dış finansman kaynakları özel kesime aktarılmıştır ve devlet işletmeciliğinden geniş ölçüde özel kesim yararlandırılmaktadır.

Bütçe harcamaları, cari harcamalar (kamu hizmetlerinin karşılığı olarak yapılan maaş ve ücret ödemeleri), yatırım ve sermaye oluşumu ile transfer harcamaları olarak üç grupta toplanmaktadır. Uzun dönemde incelenenler olursa cari harcamaların kişi başına olan payı düşmekte, buna karşın özel kesime kaynak aktarım olarak yorumlayabileceğimiz yatırım ile transfer harcamaların artmıştır.

Bu gelişmeye gene yıllar itibarıyla konsolide bütçe ödenekleri ve GSMH artış oranlarında görmek olasıdır. 1968 yılı 100 alınmak koşuluyla sabit fiyatlar 1971'de cari hizmetler ödenekleri 131,72, yatırım ödenekleri 91,51, transfer ödenekleri 144,08; 1978'de ise bu göstergeler sırasıyla 176, 217,29 ve 329,53 olmaktadır.¹⁴ Konsolide bütçe ödeneklerinin yıllar itibarıyla göreceli önemleri ise şöyledir: 1971'de cari hizmet ödenekleri yüzde 52,04, yatırım ödenekleri yüzde 20,58, transfer ödenekleri yüzde 27,38; 1977 yılında ise sırasıyla yüzde 40,8, yüzde 29,7 ve yüzde 29,5.

Planlı dönemde uluslararası finans kuruluşları ve kamu kesiminin bütçe aracılığıyla sağladığı destekle önemli fonlar özel kesime aktarılmıştır. Örneğin 1968⁴ yılını ele alacak olursak 22,5 milyarlık devlet bütçesinin 8,6 milyarının (yüzde 38) devletin özel kesimden yaptığı alımlara, sağladığı yatırım ve hizmetlere harcadığını gösteriyor. Devlet verimli faaliyetlerin yürütülmesini eğitim, sağlık vb. özel kesim sağlamıştır. Aynı durum devletin verimsiz faaliyetleri için de sözkonusu: İhaleler, çeşitli alımlar ve inşaatlarla özel kesime kaynak aktarımı yapılmış, kâr kaynakları yaratılmıştır. Bu 22,5 milyarlık bütçenin yüzde 6,5'i, 1,5 milyonu mülk sahiplerine ve özel şirketlere yapılan transferler yüzde 33'ü, 8,3 milyonu ise personel giderleridir. Bu anlamlı bir örnektir.

Vergi indirimi, teşvik önlemleri, yatırım indirimi gibi önlemler, tekelci sermayeye tanınmış büyük bir fon aktarımının göstergeleridir. Bu arada devlet işletmeciliğini unutmamak gerekir. Sanayi kesimindeki KİT'ler, ara mallar üretiminde bulunmakta ve tekelci sermayeye ucuz girdiler sağlamaktadır. Bu ara mallar maliyet altında bir fiyatla özel kesime aktarılmakta. Aynı olguya karayolları, demiryolları gibi ulaşım sektöründe de rastlanmaktadır. KİT'lerin açığının kapatılmasındaki kaynaklardan bir tanesi de Sosyal Sigorta keseneklerinden oluşturulan sosyal fonlardan oluşmaktadır. Sözkonusu olan gene emekçi kesimdir.

Gene belirtmek gerekiyor ki 1978 yılı bütçesi ile ilişkili olarak Bütçe Karma Komisyonunda yapılan değişikliklerle, MC döneminde hazırlanan bütçe tasarımsına, daha önce değindiğimiz gibi, mevcut hükümet tarafından yüzde 7,5'lik bir artış getirilmiştir. Bu artışın dağılımı ise genel bütçelerde cari ödeneklere yüzde 6,5, yatırım ödeneklerine yüzde 10,7 ve transfer şirketlerine ise yüzde 81 olmuştur. Bu son kalemdeki artış Maliye Bakanlığının bütçesinde görülmekte olan KİT'lerin finansmanıyla ilgilidir.

SONUÇ

Türkiye'deki geçmiş bütçelerin yapısı uygulanan ekonomik politika ile ilgilidir. Onun hem bir göstergesi, hem de uygulanan ekonomik politikanın bir özeti dir. Hakim olan ideolojiyi rakamlardan saptamak olanağı vardır. Bütçe gelir ve giderlerini yorumlarken, bunların nelerden oluştuğuna dikkat etmenin yanı sıra sözkonusu gelir ve giderlerin hangi amaca yönelik olduğunu daima gözönünde bulundurmak gerekiyor.

- 1 1979 Mali yılı bütçe gerekçesi, Aralık 1978, s. 3
- 2 İbid.
- 3 Bak. 1978 Mali yılı bütçe gerekçesi.
- 4 DPT Gelir Dağılımı 1973-1976 s. 24
- 5 İbid., s. 195-196
- 6 1979 Mali...
- 7 Maliye Bakanlığı Tetkik Kurulu Yayını, No. 1978-192, Davlet gelirlerindeki gelişmeler ve gelir vergisi kaybı (1970-1976) Ankara 1978, s. 39
- 8 İbid., s. 47
- 9 İbid., s. 50
- 10 İbid., s. 63
- 11 İbid., s. 65
- 12 İbid., s. 67
- 13 İbid., s. 76
- 14 1976, 1977, 1978 yılları bütçe gerekçeleri
- 15 B. Boratav. Gelir Dağılımı, İstanbul, Mayıs 1972, s. 168

Sorumlu bulunamayan tren kazaları, demiryollarının sürekli olarak ihmal edilmesinin sonuçlarını yansıtır

Kefen tüccarlığı için kullanılan

Tren kazalarının sorumlusu kim?

1979 yılının ilk günlerinde ülkemizde terör ve saldırı olayları sonucunda yaşamını yitirenlerin sayısında görece bir azalma görülürken, Türkiye "olağandışı olaylarda ölen insan sayısı" bakımından önceki günlerden pek farklı değildi. Ne var ki bu kez çok sayıda insanın ölümüne neden olan olaylar, üstüste meydana gelen ve 50'den fazla kişinin yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan tren kazalarıydı. Özellikle Esenkent ve Behiçbey istasyonları yakınlarında meydana gelen iki tren kazası, sonuçları açısından tüm kamuoyunun dikkatlerini üzerine çekerken, parlamentodaki siyasal partiler arasında yol açtığı çekişme açısından terör olaylarından pek farklı olmadı. Kazalar sonucunda parlamentodaki iktidar ve muhalefet partilerinin tavırları yine birbirini suçlayıcı daha doğrusu "ağacı gösterip, ormanı gözden kaçırmayı" nitelikteydi.

50'den fazla yurttaşımızın yaşamını yitirmesinden sonra, iktidar kanadından alışılmamış "başsağlığı ve üzüntü" mesajları açıklandı. Kazaların nedenlerinin ve sorumlularının en kısa sürede ortaya çıkarılabilmesi için gerekli soruşturmaların yapılacağı, kazalardan zarar görenlere tazminat ödeneceği bildirildi. Kazaların sorumluları açıklandı da: Her iki kazaya da "dikkatsiz makinistler" neden olmuşlardı. Bu "dikkatsiz" iki kişi, yani Anadol Ekspresi-Boğaz-ı Ekspresi çarpışmasına yol açanlar yaşamlarını yitirmişlerdi. Ankara banliyösünde meydana gelen ve 30'dan çok kişinin ölümüyle sonuçlanan ikinci kazanın "sorumlusu" iki makinist ise tutuklandılar. Bu makinistlerin "dört yıla kadar hapis cezası" istemiyle mahkemeye sevk edilecekleri bildiriliyordu.

Muhalefetin kazalar nede-

niyle iktidarı suçlamasına yanıt veren CHP ileri gelenleri, kazalarda "MC dönemlerindeki personel politikasının da neden olduğunu" öne sürdüler. Korkunç sayılabilecek boyuttaki iki kaza, şimdilik "nedenlerin araştırılması" safhasında bulunuyor.

Ardarda gelen tren kazalarında çok sayıda kişinin ölümü, parlamentodaki muhalefet partilerine birden bire bir canlılık getirdi. AP genel başkanı Süleyman Demirel verdiği demeçlerde olaylardan açıkça iktidarı sorumlu tuttu ve "bu iktidarın gitmesi gerektiğini bu tren kazalarının da gösterdiğini" ilan etti. MHP ve MSP sözcüleri de kazalardan dolayı hükümeti suçladılar. Bu arada "sabotaj" kelimesi kullanılmamakta birlikte, bu kavrama çağrışım yaptıran ifadeler kullanıldı. MC muhalefeti olaylara eskiden alışık olduğu bir "kefen ticareti" açısından bakıyor ve bu kazalardan, insanların ölümünden, yine kendisine pay çıkarmaya çalışıyordu. Sonuç olarak, yine "ateş düştüğü yeri yaktı" ve göstermelik "acı mesajları" yeni birçok ölümlü olayda ortaya çıkarılmak üzere dolaba kaldırıldı.

Gerçekte kazalarda ölen insanlar, yukarıda sıraladığımız tepkileri gösterenleri sadece "sayı bakımından" ilgilendiriyordu. Bu arada, burjuva basınına yine "sansasyonel fotoğraflar basarak" tiraj artırma çansı doğmuş oldu.

Ülkemizde uzun yıllardan beri uygulanan gelen bir ulaşım politikası var. Bu politika, cumhuriyetin ilk yıllarında çok üstünde durulan ve "demir ağırla ördük anayurdu dört baştan" gibi dizelerde övünç konusu yapılan bir uygulamanın üzerine sünger çekilmesidir. Demokrat Partinin

iktidara geldiği yıllardan beri sürdürülen karayolu politikası, aslında büyük sermayenin hizmetindedir. 70'li yıllarda Murat, Renault, Anadol ve benzeri yerli otomotiv fabrikalarında üretilen ve geniş ölçüde tüketilen "montaj" otomobiller trafiğe çıkarıldı ve sürdürülen "karayolu politikasına karşın" doğru dürüst yapılmayan yollarda çok daha fazla trafik kazalarının meydana geldiği görüldü. Ancak tekelci büyük sermaye için gerekli olan "bu yurttaşların yaşamaları" değil, "bu yurttaşların otomobil almaları"ydı. Büyük sermayenin emrindeki iktidarlar 30 yıldan beri, buna hizmet eden bir "ulaştırma politikası" izlediler. Aynı politikaya koşut olarak demiryolculuk ihmal edildi, demiryolları, lokomotifler gereken bakım ve onarımı bile görmedi.

Bu nedenle ülkemizde bu denli büyük boyutlarda tren kazalarının meydana gelmesi şüphesizdir ve sorumluluk hiç bir zaman birkaç personele üzerine yıkılamaz.

Ülkede tren kazalarının bu boyuta gelmesinin sorumlusu, başta "insan yaşamına karşılık kâr" hevesiyle yanıp tutuşan tekelci büyük sermaye ve onun bu tutumuna uygun politika izleyen burjuva iktidarlarıdır. Tren kazaları ne bir yıl öncesinin ürünüdür, ne de beş yıl öncesinin. 30 yıldan beri izlenen "insan yaşamına değer vermeyen" politikalar yaşamın tüm alanlarına yansımıştır. Ne uçak kazalarını, ne trafik kazalarını, ne tren kazalarını, ne yangınları, ne doğal felaketlerin sonuçlarını bundan soyutlamak mümkün değildir. Salgın hastalıklar sonucu insanların ölmesi, hava ve çevre kirliliğinin insan sağlığını tehlikeye düşürecek boyutlara ulaşması yine bu "insana değer vermeyen" politikaların sonucudur.

YORUYUŞ'un 12 sayıdır sürdürdüğü "dünyada Neo-faşizm Dosyası" başlıkla yazılmalı dizi bu hafta sona eriyor. Dizi, dünyada neo-faşist hareketin kol gezdiği bir dizi ülkeden sonra, Türkiye'nin komşusu ve nesnel koşulları bakımından Türkiye'ye birçok açıdan karşılaştırılabilecek Yunanistan'la son buluyor. YORUYUŞ'un gelecek sayısında "Dünyada Neo-faşizm Dosyası"nın genel bir değerlendirmesine yer vereceğini okuyucularımıza duyuruyoruz.

Yunanistan Neo-faşizmin iki silahı: Politik cinayet ve askeri darbe

Eski Yunan toplumu "demokrasi" düşüncesinin ilk yeşerdiği yerlerden biri olarak bilinir. Oysa, uzun bir süreden bu yana Yunanistan'da demokrasi kara bulutlar altındadır. Yalnızca 1924 ile 1928 yılları arasında Yunanistan'da sekiz askeri darbe gerçekleştirildi. Hepsi de sağcı, gerici olan bu darbeler Yunanistan'daki faşist "geleneğin" en güçlü kanıtlarından biri. Daha sonraki yıllarda Yunanistan'ın başında General Metaksas belasını görüyoruz. Hitler'in Almanya'da dev adımlarla iktidara yürüdüğü bu yıllarda Metaksas da Yunanistan'ı kasıp kavurmaktadır ve demokrasi güçlerini ezmektedir. Ama İkinci Dünya Savaşı gelip çatığında Yunan halkı bu büyük kavga da diriliğiyle varoluşunu açıkça kanıtlayacaktır.

Faşist İtalyan ve Alman ordularını Yunanistan'a girmişlerdir ama, Yunanistan ordusunun ve generallerinin değil, Yunanistan halkının direnişi ile karşılanışlardır. Bu direniş o kadar zorludur ki saldıran faşistler bile büyüklüğünü kabul etmek zorunda kalmışlardır. Yunan faşistlerinin desteğini arkasına alan Yunan generalleri kukla hükümetleri oluşturmuştur. Yunan faşist örgütleri ve bunların içinde özellikle Yunanistan Nasyonal Sosyalist Partisi, Genel Öğrenci Birliği, Helen İrki Partizanları ve Ulusal Helen İttifakı SS'lerle elee, omuz omuza Yunan direnişçilerine karşı çarpışmaktadırlar. 1944 yılı geldiğinde, ülkeyi İngiliz emperyalistlerinin eline teslim eden yine faşistlerdir. Faşistler İngilizlerle işbirliği yaparak bu kez ülkeyi "komünistler"den temizlemek için çarpışmaktadırlar. Yunanistan'da iç savaş dokuz yıl sürer. Demokrasi ve sosyalizm, zafere doğru yürüdüğü uzun yolda bir yenilgi daha almış, bu arada Yunan faşistleri de patron değiştirmiştir. Artık çaptan düşüğünü itiraf etmiş olan İngiliz emperyalizminin yerini ünlü Truman Doktrini ile ABD almıştır.

KARAMANLIS VE İLERİCİLERE KARŞI SÜREK AVI

1952'de Yunanistan'da bir askeri darbe daha. Hemen arkasından, bugün artık ününü dünya ölçüsünde duyurmuş olan, Yunan büyük burjuvazisinin ve ABD emperyalizminin mutemet adamı Konstantin Karamanlis başbakan olur. Karamanlis döneminde faşist çeteler pollsin hınayesindedir ve ona "yardımcı" olmaktadır. Karamanlis, artık "rahmetli" sayılan Metaksas döneminin faşist yasalarını uygulamaya yeniden koyarak Yunanistan'da bir sivil sıkıyönetim ça-

Spandidakis: Faşist Cuntanın albaylarından...

ğın açar. Tüm sosyalist ve demokratlar ya hapse tıkmakta ya da "yıkıcı faaliyette" buldukları gerekçesiyle Yunan vatandaşlığından atılmaktadırlar. Metaksas'ın ileri gelen sınırlarına Karamanlis hükümetlerinin bakanlık koltuklarında rastlanmaktadır. İşte 1967'deki Cunta hareketi Karamanlis'in başbakan olduğu dönemde kotarılmaya başlamıştır. Bu dönemde örgütlenen faşist gruplar arasında en önemlileri: Anti-Komünist Haçlı Seferi, Ulusal ve Toplumsal Saldırı, Ulusal Falanj ve İrkan Savunması. Bir de "gizli" faşist örgüt modası çıktı bu dönemde. Bu yeraltı örgütleri Styah Eldivenler, Yunan Halkının Görünmez Koruyucuları gibi son derece gizemli adlar taşıyorlar.

Karamanlis'in başbakanlık yaptığı dönemde, işleme bir hükümet politikası haline getirildi. Öyle ki, 1967'de Yunanistan'da faşizmin cuntalar elyle yürütüldüğü bir başka dönemde işleme işinin boyutları dünya ölçüsünde genişletildi. Karamanlis, faşizme karşı ülkenin bağımsızlığı uğrunda savaşmış direnişçiler ve tüm Yunanlı ilerici grupları işleme altına almıştı. 1949'da toplam kamplarında yirmi binden fazla hükümlü vardı. Kamplar 1962'de kaldırıldı. Ancak politik hükümlülerin bir kısmı "kamu suçu" işledikleri gerekçesiyle adl mahkumları haline getirildi. Böylece, zindanlarda sürünmelerini sağlayacak "yasal" dayanak da bulunmuş oluyordu. Yunan neo-faşistleri kendileri için eşsiz olan bu fırsatı değerlendirme yolunda hareket geçtiler.

ler. Bunun sonucu bir dizi cinayettir.

"Z" OLAYI: LAMBRAKIS CİNAYETİ

Bu cinayetler içinde biri Yunan halkı için bardağı taşıyan son damla oldu. Politik hükümlülerin içinde bulunduğu kötü koşullara ilgi gösteren milletvekili Lambrakis faşist saldırganlarca öldürüldü. Bu olaya halkın gösterdiği tepkinin büyüklüğü karşısında Karamanlis istifa etmek zorunda kaldı. Giderken de "benden sonra Yunanistan'da anarşi alır yürür" tehdidini savurmaktan geri kalmadı. Bu kez, Yorgo Papandreu'nun Merkez Birliği'ni iktidarı kurdu. Yeni iktidar politik tutukluların bir bölümünü serbest bıraktı ve bazı neo-faşist örgütleri kapattı. Ancak hiçbir zaman "yıkıcı" darbeyi indiremedi. Sonuçta, sistem bu ilünlü ve ürkek hükümeti affetmedi ve 1965 yılında ABD'nin ve CIA'nın parmağının da işe karışmasıyla Papandreu düşürüldü. 1967'deki askeri darbeye dek ülkede bir anarşi ve kargaşa ortamı yaşandı. Ladas adlı bir subayın başında bulunduğu neo-nazi 4 Ağustos Hareketi'nin kuruluşu da bu dönemdedir. Bu harekate, cunta yıllarında andından en çok söz ettiren neo-faşist örgüt olacaktır.

Cunta lideri Papadopoulos geçmişi Yunan gizli istihbarat örgütü olan KYP ile CIA arasında bir tür irtibat subayı görevi yapmıştır. Bu niteliğinin cuntanın başına geçmesinde büyük payı olduğunu söylemek yanlış olmaz. 21 Nisan 1967 sabahı Atina sokaklarında devriye gezen güvenlik güçlerinin yanı sıra özel gysileri içindeki 4 Ağustos Hareketi üyesi neo-nazilere de rastlanmaktadır. Bu sırada örgütün başında Ladas ve Konstantin Plevris vardır. Bu adamların işleri ise, askeri polis örgütünün şefi general Yuannidis'in ellerindedir. Yuannidis cunta yıllarını güçlü adamı olacaktır.

Kostas: Cuntanın elit adamlarından...

Karamanlis: Faşist güçlerin eskimeyen hamisi...

1970 yılı sonunda Yuannidis bulduğu parlak bir fikirle cuntanın popülarlığını artırmayı düşünmektedir. İlk aşamada bir anti-komünist haber ajansı kurulacak ve bu ajansın muhabirleri kısa sürede gizli ajan olarak yetiştirilecektir. İkinci aşamada kurulacak olan "Helen Devrimi Dostları" adlı demek tüm dünyada cunta lehinde gösteriler düzenleyecektir. 1971 yılında haber ajansının kuruluşu gerçekleşir. Ajansın başına, bir Fransız getirilir. Ajansın adını, bu Fransız koyar "World Service" Fransız kendi adını da "Schönenberg" olarak değiştirir. "World Service" adı Dr. Goebbels'in "Weltdienst" ajansını çağrıştırmaktadır.

AJAN YETİŞTİRME AJANSI

Gizli ajan yetiştirme ajansı az zamanda çok işler yapar. İlk ay içinde çalışma alanını 23 ülkeye yayar. 329 muhabir vardır. Bu "muhabir"lerin aktardıkları haber türleri son derece ilginçtir. Sürgünde bulunan demokratik örgütler ve bunların eylemleri hakkında bilgiler, bunların gizli ve açık toplantılarına sızılarak hazırlanan raporlar ve bunları içten yıkmaya yolunda girişimler.

CIA'nın da yardımlarıyla ajans hızla büyümektedir.

Ajansın kuruluşunu izleyen aylarda Helen Devrimi Dostları Derneği'nin kuruluşu ile ilgili plan yürürlüğe konur. Tüm dünyadaki aşırı sağ ve neo-faşist örgütlerin desteğiyle yirmibeş bine yakın üye kaydedilir. Bu arada özellikle Fransız ve İtalyan neo-faşistleri sık sık Yunanistan'a araştırma ve inceleme gezileri yapmaktadır. Bu geziler sırasında, Yunan resmi makamları kendilerine olağanüstü bir ilgi göstermektedir. Neo-faşistlere pasaport ve başka hiçbir belge sorulmadığı gibi Dünya Servisi ve KYP görevlilerince havaalanında karşılanılmaktadırlar.

World Service'in işleme sorumlusu başkanı Schönenberg'dir. Yaptığı çalışma bu "alan"daki örnek çalışmalarından biri sayılabilir. Schönenberg, yirmi dört bin adı kapsayan dünyadaki aşırı sağcı neo-faşist örgüt ve yayınları ile ilgili bir dosya hazırladı. Daha sonra, Schönenberg'in görev yeri CIA tarafından değiştirilerek İtalya'ya yollandı. Bunun üzerine bu "değerli" dosya doğrudan CIA'nın eline geçmiş oldu. Dosyanın ikinci bir kopyasına ise General Yuannidis'in adamlarınca el konuldu. Yuannidis'in iktidarı ele geçirme yolunda verdiği mücadele sürüyordu.

Yuannidis, ilımlı olarak görüldüğü, Papadopoulos ve çevresinin açığını yakalayabilmek için dikkat kesilmişti. Öte yandan, büyük ölçüde yararlanmış olduğu 4 Ağustos Hareketini, emrinden çıkar gibi olduğu anda dağıtmak için hazırlıklı bulunuyordu. Papadopoulos cuntası Yuannidis'in kendilerine karşı yönelttiği komplonun varlığını haberdardır. Buna karşı tedbir almaya çalışmaktadır. Papadopoulos, neo-faşist gençlik örgütleri ve 4 Ağustos içinde etkisini artırmak için çaba gösterir. Yine de 1973 yılında gelen darbeden kendini kurtaramaz. Papadopoulos'la birlikte çok sayıda cunta ve bu arada 4 Ağustos'cu Kosta Plevris hapse atılırlar. Yuannidis'in yaptığı bu faşist darbe sonucu Yunanistan'da gerçek iktidar CIA olmaktadır. İşte, Kıbrıs konusunda Makarios'la çekişme 1973'deki bu darbeden sonra başlamıştır. Kıbrıs'da Enosis'i gerçekleştirmeye yolunda neo-faşist çeteler seferber edilir. 4 Ağustos'un çıkışı başı olabilecek bazı yöneticiler içerdendir ama, üyelerinin büyük bir kısmı KYP'nin emriyle Nikos Sampson'la birlikte

EOKA-B saflarında çarpışmak üzere Kıbrıs'a gönderilir.

KARAMANLIS: BÜYÜK BURJUVAZİNİN "DEMOKRATİK" TERCİHİ

Kıbrıs'da Türk toplumuna saldırılar yoğunlaşmakta ayrıca Rum kesimindeki gerilim de gitgide yükselmektedir. 1974 yılı haziranında Makarios'un işini bitirmek üzere neo-faşistler ve KYP ajanlarından oluşan bir çete Kıbrıs'a gönderilir. Suikast girişimi başarısızlıkla sonuçlanır, fakat hemen ardından 15 Temmuz 1974'de Nikos Sampson darbesi gelir. Ancak cuntanın son günleri yaşanmaktadır. Sampson 'la birlikte patronu Yunanidis de alışıya edilir. Karamanlis bu kez yeni bir "çebre" ile başbakanlık koltuğuna kurulmuştur. 1974 yılında Yunanistan'da "demokrasi"nin kurtarıcısı olarak dört elle sarılan Karamanlis tam yirmi yıl önce faşistlerin mutemet adamı olarak iktidara getirilmişti. Karamanlis 1974'de başbakan olduktan sonra Yunanistan'da olup bitenler, onun Yunanistan'da kabaran ilericisi muhalefetin isteklerine set çekmede kullanılan bir aldatmaca aracı olduğunu ortaya koymaktadır.

Neo-faşistlerin Yunan orduyu içindeki destek kazanma ve örgütlenme çabaları büyük bir hızla sürdürülmektedir. Karamanlis gelir gelmez, politik hükümlülere serbest bırakarak puan toplamak istemiştir. Cuntacı generallerin davası uzun süre sürünceye bırakılmış, önce ölüme mahkum edilmelerine karşın daha sonra bağışlanmışlardır. Bugün, Yunanistan'da politik cinayetler yine gündemdedir. Lambakis'e yapılanlar bu kez Panagulis'e yapılmıştır.

İlerici milletvekili Aleko Panagulis, 1 Mayıs 1976'da bir "trafik kazası"nda öldürülmüştür. Panagulis o sıralarda, Karamanlis kabinelelerinin değişmez adamı ve günün savunma bakanı olan Averof'un Kıbrıs'daki 1974 Sampson darbesinde parmağı olduğunu gösteren bazı belgeleri kamuoyuna açıklamaya hazırlanıyordu. Öldürülmesinden birkaç gün önce Averof kendisine: "Panagulis, seni ezeyeceğim" demiştir. Panagulis'in öldürülmesinin ardında yine 4 Ağustos Hareketi vardır.

Neo-faşistler, faili meçhul bazı cinayetlerle kamuoyunda taraftar kazanmaya çalışmaktadır. 1975'de Atina'da bulunan bir CIA ajanı ve 1976'da cunta yıllarının işkencecilerinden Mallios öldürülmüştür. Söylentilere göre Welch, CIA'nın gözden çıkardığı bir ajan eskisidir. İşkenceci Mallios iş mahkeme önüne çıkıp konuşmadan "temizlenmiştir". Mallios için düzenlenen cenaze töreninde neo-faşistler, "Yaşasın Papadopoulos" ve "Komünistlere Ölüm" sloganlarıyla, bizdeki faşist cenaze törenlerini anımsatan bir biçimde gazetecilere saldırmış ve kendilerine katılmak istemeyenleri fecel şekilde dövmüşlerdir.

Neo-faşistler, emekleyerek de olsa demokratik yolda ilerleyen Yunanistan'ı bu yoldan çevirebilmek için her şeyi yapmaya kararlı görünüyor.

Halk devrim Konseyi Başkanı Heng Samrin

Pekin kımı hoşnut ediyor ?

Bir zamanlar kendisini genç ulusal devletlerin dostu ilan eden maocu Pekin yönetimi, emperyalist çevrelerle kurduğu ilişkilerini geliştiriyor. ABD ve Çin arasında süregelen yakınlaşmada kaydedilen son aşrama, ilericiler dünyaya kamuoyunda ciddi kaygılar yarattı. Şimdi bu ilişkilerin geliştirilmesi için çalışıyor.

ABD'nin, sosyalist ülkelerle ticaretin sınırlandırılmasına ilişkin kararı, Çin için kaldırılmaya çalışılıyor. Pekin yönetiminin ABD için ne denli önemli bir dost ve müttefik olduğu gösterilecek böylece. ABD ile Çin arasındaki son politik yakınlaşma, militarisit Japon çevrelerinin de "sıcak" ilgisini çekti. İngiltere hükümetinin tutumu da bu gelişmeler karşısında gerici İngiltere çevrelerinin kayıtsız kalmayacağına gösteriyor. Emperyalist tekelier çıkarlarına uygun olarak, Çin'e "Harrier" savaş uçakları satılmasına ilişkin bir anlaşma imzalandı.

Bu anlaşma, aynı çevrelerin yalnızca antisovyet kampanyaya katkıda bulunmak için Nazi Almanyası'na yaptıkları yardımları hatırlatıyordu. O günlerde emperyalizmin yardımı yapılmıyordu. Faşist saldırganlar öteki ülkelere savaş açacak gücü bulamayacaklardı. Aynı çevreler bugün de, Çin'in savaş polansiyelinin arttırılması için elbirliği ettiler. Son askeriyardımlar ve verilen sözler, dünyada tehlikeli bir saldırganlık odağı yaratmaya yöneliktir. Bu ilişki hiçbir zaman tek yanlı olarak da kalmıyor. Pekin de, NATO ülkelerini SSCB ve öteki sosyalist ülkelere karşı kışkırtıyor. Amaç, antisovyet ittifakı güçlendirmek, Çin hegemonyacılığının daha geniş topraklar üzerinde galebe çalmasını sağlamaktır.

Emperyalizmle işbirliği, maocu liderlerin hegemonyacı emellerinde başarı kazanmalarını sağlayabilecek mi? Bu sorunun yanıtının olumsuz olması, ilericiler dünyaya kamuoyunun, sosyalist ülkelerin, dostluk maskesi altında saldırgan amaçlar güttüğü geliştirmekte olan ülkelerin politik zaferleriyle mümkün olabilir. Bu zaferlerle, savaş kışkırtıcılığının şampiyonluğunu yapan, gerici Pekin yönetiminin tecrit olması ve köpüye sıkılması hızlandırılacaktır.

Kamboçya halkı ikinci kez zafer kazandı

Kamboçya halkının, Kamboçya Birleşik Ulusal Cephesi önderliğinde ülkedeki gerici Pol Pot yönetimine karşı başlattığı silahlı mücadele zaferle sonuçlandı. Başkent Pnom Pen'den sonra ülkenin tüm toprakları devrimci kuvvetlerin ve devrimci iktidarın kontrolüne geçti. Heng Samrin başkanlığında kurulan Halk Devrim Konseyi bağımsız, demokratik, bağılantısız ve sosyalizme yönelen bir Kamboçya'nın yaratılmasına için tüm halkın seferber edildiğini açıkladı.

Kamboçya halkı, ulusal bağımsızlığını önce Fransa, sonra Amerikan emperyalizmine karşı uzun yıllar boyunca sürdürülen zorlu bir mücadele ile kazanmıştı. Sosyalist ülkelerin ve dünyadaki tüm barışçı güçlerin desteğiyle yürütülen bu mücadele 17 Nisan 1975'te kesin zaferle sonuçlandı. Ne var ki bu zaferin ardından, ülkeyi kalıcı bir bağımsızlık ve sosyalist kuruluşa yöneltebilecek bir iktidarın kurulması gelmedi. Ülkedeki yönetimi ele geçiren Pol Pot-Yeng Sary kılığı, bir kukla haline geldiği maocu Pekin yönetiminden kopayarak yeni yöntemlerle gerici bir baskı rejimini oluşturmaya girişti.

"DEV BİR TOPLAMA KAMPİ"

Pol Pot - Yeng Sary yönetiminin ilk girişi, milyonlarca insanın kent merkezlerinden sürülerek zorla çalıştırılmak üzere kurlara gönderilmesi oldu. Bütün ülke dev bir "toplama kampına" dönüştürüldü. "Paranın ve piyasa ekonomisi"nin kaldırılması gibi maocu sahte devrimci sloganlarla emekçi halkın yaşam düzeyine ağır darbeler indirildi. Pol Pot - Yeng Sary rejiminin Kamboçya halkını "hizaya getirmek" için başvurduğu yöntemlerin arasında, yönetimin buyruklarına boyun eğmeyenlerin kitle halinde katledilmesi de vardı.

Pol Pot - Yeng Sary rejiminin gerici diktatörlüğüne karşı direnen gerçek devrimci ve yurtsever unsurlar, sosyalizm davasına bağlı kadrolar, ağır baskılara uğratıldı. Pek çoğu toplu halde öldürüldü. Gerici rejim, çok çeşitli milliyetlerden ve etnik gruplardan

oluşan emekçi halkın ulusal haklarını gasp etme yolunda da ciddi adımlar attı. Hindu dinini benimseyen toplulukların yasal hakları ellerinden alındığı gibi, bunlara karşı düzenli silahlı saldırılar yürütüldü. Şampa milliyetinin kökünün kazanılması için sistemli bir baskı kampanyası başlatıldı. İlkokullardan üniversitelere kadar hemen tüm öğrenim kurumları kapatıldı, 13 yaşından büyük tüm çocukların ve gençlerin orduya alınması için girişimler başlatıldı.

MAOCU GERİCİLİK İŞBAŞINDA

Pol Pot - Yeng Sary grubunun sosyalist Vietnam'a karşı silahlı provokasyonlara girişerek sürekli sınırdışı olmasına yol açmasının da arkasında, ülke içindeki baskı rejiminin özünü gizleme ve Pekin yönetiminin hegemonyacı emellerine sadakatini ispat etme amaçları yatıyordu. Gerici rejim, Pekin yönetiminin sahte devrimci edbiyatını, kendisine aldatıcı bir görünüm kazandırabileceği amaçlarıyla benimsemişti. Maocu Çin yönetimi, Güneydoğu Asya'da kendisine bağlı bir köprübaşı elde etmek için Pol Pot rejiminin bütün uygulamalarına arka çıkıyordu. Vietnam'a karşı girişilen silahlı saldırılarda da Pol Pot rejiminin arkasını kollayan yine Pekin yönetimidir.

Maocu Çin yönetimiyle Pol Pot - Yeng Sary rejimi arasındaki işbirliği, özellikle 1978'in Haziran ayından sonra sıkılaştı. Çin yönetimi, kukla rejimin ordusuna yeni ağır silahlar ve askeri malzeme sağlamak için seferber oldu. Bu silahların kullanılmasını denetlemek ve ülkedeki rejimi daha yakından yönlendirebilmek için Kamboçya'ya Çin'i uzmanlar akın etmeye başladı. Bütün bu hazırlıklar, Pol Pot rejiminin Kamboçya'lı yurtseverlere karşı hazırladığı daha yoğun saldırıların habercisidir.

ULUSAL CEPHE KURULUYOR

Ne var ki, arkasından Amerikan ve Japon emperyalizminin desteğini alan maocu Çin yönetiminin bu çabaları da, Pol Pot re-

jiminin, ulusal bağımsızlığı için sonuna kadar dövüşme kararlılığı defalarca göstermiş olan Kamboçya halkının direnişini kıramadı. Ülkenin bütün bölgelerinde faaliyette bulunan devrimci kuvvetler, 1978 yılının sonuna doğru "Ulusal Kurtuluş İçin Kamboçya Birleşik Ulusal Cephesi"ni kurdular. Cephe, Heng Samrin ve Chea Sim tarafından yönetiliyordu.

1959'dan beri Kamboçya devriminin saflarında dövüşen Heng Samrin, geçtiğimiz Mayıs ayına kadar doğu cephesindeki silahlı kuvvetlerin komutanlığını yürütüyordu. Heng Samrin, aynı Mayıs ayında Pol Pot rejimine karşı bir ayaklanma girişimini başlattığı için görevinden alınmıştı. Chea Sim de, Fransa sömürgeciliği yıllarından beri devrimci yarıtlı faaliyette yer almıştı. Chea Sim, geçen Mayıs ayındaki ayaklanma girişimine kadar doğu askeri bölgesindeki Parti Komitesi'nin Sekreteri'diğini yürütüyordu.

Kamboçya Birleşik Ulusal Cephesi, Aralık ayında yayımladığı Bildirge'sinde, bütün komünleri ve dinsel inançları ne olursa olsun bütün yurtsever güçlerin, "ülkede bir demokratik halk devletinin kurulması ve Kamboçya'nın sosyalizme doğru yürüyen barışçı, bağımsız, demokratik ve bağılantısız bir ülke haline dönüştürülmesi" için birleşmesi çağrısında bulunuyordu. Ulusal Cephe'nin Bildirge'sinde, bütün komünleri varolan enagsızlıkların ortadan kaldırılması, emgenlik ve toprak bütünlüğüne saygı temeli üzerinde çözümlenmesini öngörüldü.

BU ZAFER, HALKIN ZAFERİDİR

Ulusal Cephe'nin bayrağı altında gelişen mücadele, Kamboçya halkının ezici çoğunluğunun desteğini ve katılmıya kazanarak sonuna zafere ulaştı. Bu zafer, başta maocu Çin yönetimi olmak üzere, uluslararası gerici güçleri ve saldırgan emperyalist odaklar arasında bir panik yaratmışa benziyor. Maocu yönetiminin ve emperyalist merkezlerin sosyalist Vietnam'a karşı giriştiği karalama ve tehdit kampanyası, bu paniği en somut biçimde açığa vuruyor. Pekin yönetimi, tehditlerini, Kamboçya topraklarını ve giderek Vietnam'ı hedef alan bir saldırı savaşını başlatma hazırlıklarını ilan etmeye kadar varınıyor. Maocu hegemonya politikasında açılan gedik kapatılması için, bölgedeki Tayland, Malezya, Endonezya gibi gerici rejimlerin sağlanmasını ve özgür Kamboçya'ya karşı kışkırtılması için hazırlıklar yapıyor.

Kamboçya'da Ulusal Cephe'nin ve Halk Devrim Konseyi'nin zaferi, ülkedeki bütün yurtsever güçlerin ve Kamboçya halkının desteğine dayanmaktadır. O nedenle, bu zaferin geri alınması ve Kamboçya toprakları üzerinde gerici rejimin canlandırılması için girişilecek tüm komplolar başarısızlığa mahkumdur.

Kamboçya'nın ikinci zaferini de silaha sarılarak kazandı...

Boran:

"Tüm koşullarda emperyalizme ve faşizme karşı mücadele edeceğiz"

Türkiye İşçi Partisi'nin, 7 Ocak günü Ankara'da yapılan 8. İl Temsilcileri Toplantısı, Genel Başkan Behice Boran'ın bir konuşmasıyla açıldı. Boran, konuşmasında ülkedeki son durumu değerlendiren hükümetin önündeki sorunlar üzerinde durdu. Faşist güçlerin tek bir merkezde odaklanmasına dikkat çeken TİP Genel Başkanı, hükümetin, faşist terörü yok etmesinin, demokratik hak ve özgürlükleri korumak için kullanılmasını sağlamanın, kendisinin yerinde kalması için son şansı olduğunu belirtti. Boran ayrıca sosyalistlerin demokratik hak ve özgürlükleri her hal ve koşulda kullanmak durumunda olduğunu; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin her hal ve koşulda yürütüleceğini de vurguladı. Boran'ın konuşmasını tam metnini okuyucularımıza sunuyoruz:

"Türkiye'nin cumhuriyet döneminin en büyük bunalımını yaşadığı sözü adeta ağızlarda sakız oldu. Değişik politik zıt görüşte insanlar bu tespitte birleşiyorlar. Türkiye'nin yaşadığı bunalım yalnız ekonomik değil, aynı zamanda politik ve çok kısıtlı demokrasinin zor bir sınav geçiriyor. Başbakan, azgelişmiş ülkeler arasında Türkiye'nin özgürlüğü çoğulcu demokrasile yönetilen tek ülke olduğunu sık sık tekrarlıyor ama bu övünülen kısıtlı demokrasi kısa aralıklarla kazaya uğramaktan kurtulmuyor. Türkiye emperyalizme bağlı geri ülkelerde görülen politik sürecin dışında değil, bir istisna oluşturmuyor.

"Türkiye'de sıkıyönetim olağan hallerden, ama bu seferki sıkıyönetim durumu daha ötekilerden farklı değil. İlk kez hükümet katında, geniş halk kitlelerine düzen değişikliği, hakça bir düzen, özgürlük ve esenlik vaat edildi, bu vaatlerde onlardan oyu toplayıp iktidara gelme durumuna gelmiş bir parti, bir sosyal demokrat parti bulunuyor. Şimdi de bu parti ve kurduğu hükümet sıkıyönetimin görevinin anaşiyi, yani terörizmi yok etmek, özgürlükleri korumak olacaktır, bu yönetimin özgürlükçü demokrasi ve büyük devleti kuralları içinde işleyeceği vaat ediliyor.

"Bu hükümet ve ona damgasını basan CHP, iktidar koltuğuna oturdu şu son bir yıl süresinde vaatlerinden hiçbirini yerine getirmedi, tersine iç ve dış büyük sermayeye güvence verme çabalarında oldu sürekli. Kitlelere ne huzur getirdi, ne sosyal adalet, ne refah. 'Birden getirmezdi' demek bir mazeret değil. Getirme yolunda adımlar atılabirdi atmadı. Şimdi bu vaadinde de durmayabilir. Oysa bu vaadinde olan durmak, hükümetin yerinde kalabilmesi için son şanstır.

"Can güvenliği, normal koşullar altında yaşayabilme güvenliği ve özgürlüğü mutlak sağlanmalıdır. Sıkıyönetimin varlık nedeni budur. Ve bu güvenliği sağlama, terörizmi yoketme işi mümkün olan en kısa sürede ve sıkıyönetim kalktıktan sonra terörizm bir daha baş kaldıramayacak biçimde gerçekleştirilmelidir. Bir başka deyişle, sıkıyönetimin sıkı baskısı, kontrol ve müdahaleleri sonucu teröristlerin sinmesinin, geçici olarak terör olaylarını, saldırdı ve cinayetleri durdurulmasının bir değeri olmaz. Terörizmin iç ve dış kaynaklarına kadar inmek, onları etkisizleştirmek gerekir. Bunu başarabilmek için de hükümetin, başta istihbarat ve güvenlik örgütleri olmak üzere devlet aygıtının tüm birim ve kademelerine emgen olabilmesi, onları yönlendirebilmesi, tam kapasite işletilebilmesi .. tlak şarttır.

"Hükümet bu bir yıllık süresinde bu işi başarabilmiş değildir. Bunun çifte nedeni vardır. Birincisi, ülkede, kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerini, bu yönde mücadelesini, ilerici, sol, sosyalist hareketleri hedef alan terörizm planlayan, yürüten, uygulayan bir merkezin bulunması, iktidarın çift başlı hale gelmesi, ikileşmesidir. Üç buçuk yıllık MC döneminde devlet kadrolarını yukarıdan aşağı tüm kademelerine dolduran faşist unsurlar, hükümetin ve onu oluşturan yönetim birimlerinin değil, bu gizli, biçimi ve kapsamı açıkça bilinmeyen, ama varlığı şüphe götürmez iktidar odağının emri ve yönetimi altında hareket ediyorlar. MC döneminde faşist güçler devlet aygıtında önemli mevziler edindimi, yuvalandı. Terörist eylemlerin, yerel faşist odakların ve kişilerin kendi girişimleriyle yaptıkları birbirinden kopuk, dağınık olgular olmadığı, terörizmin planlı, hesaplı, zamanlamalı bir biçimde geliştirildiği besbellidir. Son bir yıl içinde terörizmin genişletilecek, şiddetlendirilerek oluşturduğu tablo bu geçerçi açıkça ortaya koymaktadır. Bu yaptığınız tahlii doğrulamaktadır.

"Hükümetin devlet aygıtının tüm birim ve kademelerine emgen olmasının ikinci nedeni, ana çizgileriyle belirlediğimiz durumun üzerine etkin, sonuç alıcı biçimde gitmek cesaretini ve girişkenliğini gösterememesidir. Başbakan Ecevit sağ kanadın kendisine ve partisine yönettiği, 'aşırı solcular, komünistleri, anarşistleri koruma' suçlamasına karşı çok duyarlıdır ve sürekli kendini savunmak konumuna girmektedir. Buna ilişkin olarak terörizm konusunda da kendisinin ve hükümetin yansızlığına katılma çabasıdır. Bir yandan bu yansızlığı ısrarla, tekrar tekrar dile getirirken, öte yandan da sağ terörist olaylarla göşiet terörist eylemler aynı çapta, aynı güçte, aynı ölçüde tehdit ediciymiş gibi tavr almakta, bir dengeleme politikası yürütmektedir. Oysa nesnel gerçeklikte faşist ve göşiet terörist eylemler arasında bir dengeleme yoktur. Göşiet terörizm, işçi anaf devrimciği konusunda yanlışlımsı, saptırılmış gençlerin sınırlı eylemleri olanaktan öte geçmemektedir ve işçi sınıfının politik bareketini saptırma çabalarıyla, aahnda, sağın yararına iş görmektedir. Malatya, Elazığ Kahramanmaraş vb. ayaklanmalar ve katliamlar ise faşist terörün ürünüdür. Ülke, faşizmin iktidarı tüm boy ele geçmesi tehdidi altında ve tehlikeye inmektedir. Faşizmin az önce belirttiğimiz örgütleniş, tek merkezde odaklanması, devlet aygıtının içine sokulabilmesi ve ülke çapında yaygın olması faşist terörü bastırma ve yok etme yöntemlerinin daha başka, genişlemesine ve derinlemesine daha kapsamlı ve daha güçlü olmasını gerektirmektedir. Faşist terörlü göşiet terör arasında nesnel gerçeklikte var olmayan eşitleme ve dengeleme terörizme karşı uygulanan politika ve yöntemlerde yapay olarak yaratılamaz.

"Başbakan ve partisi ise karşı tarafın solcular suçlamalarından duydukları tedirginlik ve bunun doğurduğu çekingenlik ile ve de yansızlıklarını kantılamak kaygısıyla faşist terörün üzerine kararlılıkla ve tüm olanakları zorlayarak gidememektedirler. Devlet aygıtını terörizmin iş ortakları faşist bozgunculardan tam arındırmak işini dahi başaramadılar. Bunca saldırdı ve cinayetlerin fallı 'mec hul' kaldığına veya gösterildiğine göre, istihbarat mekanizması da iyi işlemediği veya bilinen failer korunmaktadır.

"Sıkıyönetime bu koşullar altında gidildi. AP'si, MHP'siyle sağcı güçler sıkıyönetimi sürekli işlemişlerdi; sıkıyönetimin 12 Mart dönemindeki gibi kendile-

Türkiye İşçi Partisi Sekizinci İl Temsilcileri Toplantısı geçtiğimiz hafta Ankara'da yapıldı. Toplantıya Türkiye İşçi Partisi tüzüğüne ilişkin maddesi uyarınca çağrılı olan il başkan ve sekreterleri, henüz il örgütü kurulmadığı için doğrudan Türkiye İşçi Partisi genel merkezine bağlı ilçe başkanları ve Merkez Disiplin Kurulu üyeleri katıldılar. Özürlü olmaları nedeniyle toplantıya katılmayan birkaç temsilcinin dışında tam katılım ile yapılan toplantı Genel Başkan Behice Boran'ın bir konuşmasıyla açıldı. Türkiye'deki siyasi ve ekonomik bunalımın kendisini büyük ölçüde hissettirdiği bir ortamda yapılan ve bu nedenle de büyük önem taşıyan toplantı temsilcilerin görüşlerini belirtmelerinin ardından aynı gün sona erdi.

Öte yandan Türkiye İşçi Partisi Merkez Örgüt Büro Sekreterliğinden alınan bilgiye göre, Partinin "Üye Kazanma Kampanyası" yerel örgütler tarafından, öngörülen hedefler aşarak sürdürülürken, yeni il ve ilçe örgütlerinin kuruluşu çalışmaları da hızla ilerliyor. Son olarak TİP Aydın İl Örgütü ile Aydı-Kuyucak, Yozgat-Boğazlıyan ve Kastamonu-İnebolu ilçe örgütlerinin kuruluşu tamamlandı. Belirtildiği göre birçok il ve ilçede yeni örgütlerin kuruluşu hazırlıkları da sonuca yaklaşmış bulunuyor.

rinden yana olacağını ve işleyeceğinl umut ve hesap ederek. Şimdi durumdan pek memnun görünmüyorlar. Sıkıyönetimin komutanlıklarına ve sıkıyönetim mahkemelerine yapılan atamaları beğenmemişe benziyorlar. Türkçe art niyetli, maksatlı atamalardan söz ediyor. Demirel sıkıyönetim eğitimi başkanlığına itiraz ediyor. Bir yandan da sağcı basında eğitilmiş başkanlığının işlemediğine ilişkin haberler çıkıyor. Hükümet sıkıyönetim ilanına kadar geçen bir yıla yapmadıklarını ve yapamadıklarını sıkıyönetim altında yapabilecek mi, yapmak kararını ve azmini gösterecek mi? İddia ettiği gibi sıkıyönetim, terörü yok etmek, demokrasiyi özgürlükleri korumak işlevini görecektir, bu sonucu gerçekleştirecek midir? Tutarlı demokrat olabilmemizin gerekleri yansız, kitle tabanlı ve onunla birlikte politik güçlerini hepten yitirmemek için de CHP ve genel başkanın sıkıyönetimin böyle işlemediğini, böyle bir sonuca ulaşmasını sağlamak, gerçekleştirmek zorundadırlar. Ecevit ve CHP hükümet olmakla, bunalımı derinleşen dünya kapitalizmine bağlı geri Türkiye kapitalizminin bunalımın ağırlarına yüklenmişler; bu yükü taşıma ve iktidarda kalabilme uğruna büyük burjuvaziye ve iş ortağı emperyalizme sürekli güvence ve ödün verdiler. Hem büyük burjuvazi ile emperyalizmin istedikleri oluyor, hem de kendi göзде partileri kızığa çekilmiş kalarak, sol diye belleyip bir türlü tam güvenemedikleri CHP ve Ecevit ikileniyor, ypranıyor. Bir taşla iki kuş. Şimdi de sıkıyönetimi kendi doğrultularında, kendi amaçları için demokrasiyi hepten askiya almak, bilinçlenen kitleleri, ilerici, sol hareketleri bastırarak için-kullanmayı isterler ve bunun CHP iktidarında olmasını yeğlerler. CHP ve Ecevit iyice ypranır, CHP etiketli iktidar işi boşaltılmış kof kabuktan ibaret kahr ve gerçek iktidar sağ uçta tekleşerek somutlaşır. Ecevit ve CHP başka hiçbirşey için olmasın, kendilerini bu sıkıyönetim kurtarmak için sıkıyönetimin ilanına neden olan faşist terörü yok etmek, demokratik hak ve özgürlükleri korumak için kullanılmaması sağlamamak, bunu başarmak zorundadırlar. Kimi sıkıyönetim komutanlıklarını bir iki sosyal yardım derneğinden gayn tüm dernekleri kapatma yoluna gitmeleri bu bakımdan hiç de umut verici değildir. Terörist eylemlerde, girişimlerde bulunan dernek kapatılmalı, diğerlerinin tüm demokratik hak ve özgürlüklerine sahip olarak serbestçe çalışmalarına engel olunmamalıdır. Hele grevlerin yasaklanması hiçbir suretle haklı gösterilemez. İşçiler hiçbir grevde ve diğer eylemlerde terörizme baş vurmamışlardır. Hükümet bilmelidir ki, demokratik hak ve özgürlükleri yasaklayarak, demokratik güçleri bastırarak demokrasi kurtarılamaz.

"Ama biz sosyalistler ve tüm demokratlar, ilerici, sol unsurlar, demokratik hak ve özgürlüklerin korunmasını yalnızca bükümetten beklemeye durumunda değildiriz. Bu hak ve özgürlükleri güçlü biçimde sahip çıkacak, her hal ve koşulda onları kullanacağız, provokasyonlara dikkat ederek, maceracı girişimlerden uzak duracağız. Provokasyonlardan ve maceracı girişimlerden kaçınmak, hareket etmez kalmak, ellerimizi kavuşturup beklemek değildir. Demokrasi ve özgürlükler, bunlara dört elle sarılıp sahip çıkılarak, korunmalarının ve geliştirilmelerinin mücadelesi verilmek, faşizme karşı direnerek ve onu alt ederek yaştırılır ve geliştirilir. İktidarı nesnel kaynağı sınıfsal, kitleli güç olduğuna göre, faşizme karşı, demokrasi için örgütlü kitleli mücadele hükümetin demokratik amaç ve girişimlerine de -vazı- destek ve yardımı olur. Ama Ecevit ve CHP, o kadar sözünü ettikleri ve övgüsünü yaptıkları halk kitlelerinin örgütlü demokratik hareketinden, mücadelesinden gerçekte ürkmekte ve kaçınmaktadır.

"Biz sosyalistler kaçınılmaz. Sınıfsal ve kitleli mücadeleyi örgütlemek ve yönlendirmek asıl görevimizdir. Bu görev iki yönündür. Birisi ve daha genel olanı, faşizme karşı, demokrasiden ve bağımızlıktan yana tüm güçleri; hareketleri, akımları, kuruluşları bütünleştirip örgütlü birleşik güce dönüştürmeye çalışmak ve bunu gecikmeden gerçekleştirmek. Ancak halkın örgütlü birleşik gücü faşizme yenilmez, onu yener. Öteki görevimiz, özgün olanı işe, işçi sınıfını örgütleyip bilinçlendirmek, işçi sınıfı içinde kök ve dal budak almak, işçi sınıfının emperyalizme ve faşizme karşı, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için mücadelesini geliştirmek ve güçlendirmek, her hal ve koşulda yürütmektir. Birinci görevin başlanması, demokrasi güçlerinin örgütlü birleşik güce dönüştürülebilmesi ikinci görevin başlanmasıyla bağlantılıdır.

"Türkiye İşçi Partisi bu görevlerin bilincinde ve yerine getirme çalışmaları içindedir. Sıkıyönetim altında kısıtlı olanlar ve engellemeler çalışmaları zorlaştırıyor ama kararlılığımız ve çevkirimiz kurtuluyor. Ekim ayında açtığımız örgütlü kuruluşları güçlendirme, yeni üyeler kazanma kampanyamız sürüyor. Bu kampanyayı daha da azimli, sabatlı, tuttuğuna koparıp biçimde yürüteceğiz. Sayıca çoğalacağız, örgütçe yurt düzeyinde yayılıp genişleyeceğiz. Parti safımızı sıkılaşır, parti disiplinini güçlendireceğiz. Üyelerin ve çalışma ekplerinin bilinç, beceri, işlerlik düzeylerini yükselteceğiz. Emperyalizme ve faşizme karşı sıklıkla sert bir yanruk olacağız. Tüm koşullarda emperyalizme ve faşizme karşı direnecek, mücadeleye edeceğiz. Sonunda zafer bizim olacaktır."